

FAITHFUL MEN · ISANG AKLATAN NG MGA KLASIKONG
KRISTIYANO

Paglalayag Kasama si Pablo

Sailing with Paul

H. A. Ironside

Isinalin sa Tagalog mula sa orihinal na Ingles

Faithful Men

PlymouthBrethren.org · KEE Philippine Missions

Orihinal na pamagat sa Ingles: *Sailing with Paul*, ni H. A. Ironside.

Orihinal na edisyon: Loizeaux Brothers, New York. First Edition, March, 1937; Fourth Edition, May, 1944.

Salin sa Tagalog, 2026. Ang mga sipi mula sa Kasulatan ay isinalin mula sa edisyong Ingles ng aklat na ito; ang mga talata ay maaaring basahin sa Ang Dating Biblia.

Faithful Men, mula sa PlymouthBrethren.org at KEE Philippine Missions. Libreng basahin at ibahagi; huwag ipagbili.

“Ang mga bagay na iyong narinig sa akin sa harap ng maraming saksi, ay ipagkatiwala mo sa mga taong tapat, na makapagtuturo naman sa iba.” (2 Timoteo 2:2)

Mga Simpleng Sulat para sa mga Baguhang Mananampalataya

“Huwag kang matakot, Pablo . . . narito, ibinigay sa iyo ng Diyos ang lahat ng kasama mong naglalayag.”—Mga Gawa 27:24

Panimulang Sulat

Maraming aral na matututunan kapag maingat nating pinag-aralan ang salaysay ni Lucas tungkol sa paglalayag ni Pablo papuntang Roma. Kung babasahin ito ayon sa literal na kahulugan, ipinapakita nito sa atin, sa isang kahanga-hangang paraan, ang personal na pag-aalaga ng Panginoong Jesu-Cristo sa Kanyang minamahal na lingkod sa panahon ng matinding hirap at kagipitan; at kung titingnan naman ito bilang larawan, isa itong kamangha-manghang paglalarawan ng paglalakbay ng Iglesya mula Jerusalem hanggang Roma.¹

Ang partikular na pangyayaring nakatala sa mga talatang 21-26 ang lalo kong gustong ipakita sa bawat baguhang mananampalataya.

Sa loob ng mahahaba at nakapapagod na mga araw at gabi, hindi nakikita ang araw ni ang mga bituin. Wala nang pag-asa ang kapitan ng barko; sumuko na rin ang mga mandaragat. Noon nga na si Pablo, “ang bilanggo ng Panginoon” (napakagandang titulo—hindi ni Cesar, hindi ng Roma, kundi ng Panginoon!), ang naging tagaaliw ng lahat ng nasa barko, inaaliw sila sa pamamagitan ng kaaliwang katatanggap lang niya mula sa Diyos. Sapagkat nagpakita sa kanya ang isang anghel ng Panginoon, tumayo sa tabi niya, at nagsabi, “Huwag kang matakot, Pablo; kinakailangang humarap ka kay Cesar: at, narito, ibinigay sa iyo ng Diyos ang lahat ng kasama mong naglalayag.”

Ito na ang nagpasya ng lahat para kay Pablo. Alam niyang wala ni isang tao sa barkong iyon ang mapapahamak, anuman ang mangyari sa mismong barko; kaya sinabi niya, “Kaya nga, mga ginoo, lakasan ninyo ang inyong loob: *sapagkat ako’y*

sumasampalataya sa Diyos, na mangyayari ang ayon sa sinabi sa akin. Gayunman, kinakailangang mapadpad tayo sa isang pulo.” At ganoon nga ang nangyari; sapagkat nawasak ang barko; pero ang bawat isang naglalayag kasama ni Pablo ay naligtas sa pagkalunod at nakarating nang buhay sa pampang.

Ngayon, gusto kong gamitin ito sa espirituwal na paraan. At una sa lahat, taimtim kong itinatanong sa bawat mambabasa: Naglalayag ka ba kasama si Pablo? Hindi na ngayon tanong ng pansamantalang kaligtasan, kundi ng walang hanggang kaligtasan. Ang paglalayag na nasa isip ko ay hindi mula sa isang daungan sa lupa papunta sa isa pa, kundi ang mas higit na mahalagang paglalayag mula sa lupa papuntang Langit, mula sa Lungsod ng Kapahamakan papunta sa Lungsod sa Kalangitan. Isang bagay ang tiyak: Naglalayag ka, tumatawid sa dagat ng panahon, papunta sa walang hanggan. Kung gayon, naglalayag ka ba kasama si Pablo? Ang lahat ng kasama niya ay makararating din sa wakas sa daungan ng walang katapusang kaluwalhatian, anumang pagsubok ang kanilang madaanan sa paglalayag. Ang lahat ng hindi naglalayag kasama ng dakilang apostol sa mga bansa ay hindi makararating sa huling kaligtasan, gaano man kataas ang kanilang pag-asa at gaano man kapayapa at katahimik ang kanilang paglalakbay.

Ano ang ibig sabihin ng paglalayag kasama si Pablo? Ito ay ang pagkakilala sa Tagapagligtas ni Pablo at ang pakikibahagi sa mga pagpapala ni Pablo. Totoo ba ito sa iyo? Napakaraming libu-libo sa Sangkakristiyanuhan ngayon na mananampalataya lang sa pangalan, kabilang sa Iglesia sa panlabas na anyo nito, nakikibahagi sa mga sakramento at medyo masigasig sa tinatawag na gawaing Cristiano, pero *hindi* naglalayag kasama si Pablo. Tinanggihan niya ang lahat ng ganitong bagay bilang

batayan ng pagtitiwala, at sa walang kapantay na biyaya lamang ng Diyos siya nagtiwala.

Ano ang kahulugan ng biyaya sa iyo, mahal kong mambabasa? May mga taong nagsasalita tungkol sa biyaya, at umaawit tungkol sa pagiging “ligtas sa biyaya,” pero sa buong panahon ay nagtitiwala naman sa sarili nilang katuwiran at itinatayo ang kanilang pag-asa para sa walang hanggan sa sarili nilang sigasig at kasipagan. Parang hindi nila kailanman pinag-isipan ang kahulugan ng biyaya; kung hindi, hindi nila gagamitin ang salitang ito sa kanilang labi habang itinatanggi naman nila ito sa kanilang mga gawa.

Ang biyaya ay ang mismong kabaligtaran ng karapatan o merito. Kung *merito* ang iisipin ko, wala akong makikita kundi isang walang hanggang Impiyerno ng pighati sa harap ng aking makasalanang kaluluwa. Pero kapag *biyaya* ang iniisip ko, tinatalikuran ko ang lahat ng isipin tungkol sa nararapat sa akin at pinagmamasdan ko ang walang kapantay na pag-ibig ng Diyos na nagtulak sa Kanya, Siya na nasaktan, na ibigay ang Kanyang bugtong na Anak upang mamatay para sa akin, ako na nagkasala, upang, sa pagtitiwala sa Kanya, maligtas ako magpakailanman. Kaya nakikita ko na ang biyaya ay hindi lamang kagandahang-loob na hindi nararapat sa akin, kundi kagandahang-loob na ipinakita sa isang taong ang nararapat ay ang mismong kabaligtaran. “Sapagkat sa biyaya kayo’y ligtas sa pamamagitan ng pananampalataya; at ito’y hindi sa inyong sarili: ito’y kaloob ng Diyos: hindi sa mga gawa, upang walang sinumang makapagmapuri” (Efeso 2:8, 9)—ito ang sariling pahayag ni Pablo tungkol sa kaligtasan sa biyaya. Ganito siya naligtas, at sa ganito ring paraan naliligtas ang lahat ng naglalayag kasama si Pablo.

Layunin ko sa mga susunod na sulat na ilahad ang ilan sa mahahalagang katotohanang pinili si Pablo na ipakilala para sa ating walang hanggang pagpapala. Tiya kin lamang ng bawat isa para sa kanyang sarili na siya ay isa sa mga naglalayag kasama si Pablo, sapagkat wala nang iba pang para sa kanila ang mga ito.

Pagbabalik-loob sa Diyos

Ang naglalayag kasama si Pablo ay tunay at tiyak na nagbabalik-loob sa Diyos. Mas malaking puwang ang ibinigay ng Bagong Tipan sa pagbabalik-loob ni Pablo kaysa sa alinmang partikular na doktrinang ipinangaral niya. Tungkol dito, ayaw ng Diyos na magkaroon ng anumang alinlangan. Malinaw Niyang ipinaaalam sa atin kung paano sinimulan ni Pablo ang paglalayag papunta sa walang hanggang kaligayahan.

Tatlong buong kabanata sa Mga Gawa ang inilaan sa mahalagang paksang ito. Sa kabanata 9 naroon ang makasaysayang salaysay ni Lucas tungkol sa huwarang pagbabalik-loob na ito. Sa kabanata 22, si Pablo mismo ang nagbigay ng tinatawag na “salaysay para sa mga Hebreo” tungkol sa pinagpalang pangyayaring ito. Isinalaysay niya ang kanyang pagbabalik-loob sa mga Judiong nakikinig sa paraang lalong aakit sa kanila. Sa kabanata 26 naroon naman ang kanyang “salaysay para sa mga Hentil,” kung saan, “sa pagiging lahat ng bagay sa lahat ng tao,” muli niyang ikinuwento ang kanyang pagbabalik-loob, pero sa paraang magiging malinaw kay Agripa na Edomita at kay Festo na Romano.

Pagkatapos, sa unang kabanata ng sulat sa mga taga-Galacia, minsan pa niyang binalikan ang kahanga-hangang paksang ito, lalo nang binibigyang-diin ang ganap na kapangyarihan ng Diyos sa lahat ng ito (mga talatang 15, 16). Ang ika-3 kabanata ng Filipos ang ikalimang salaysay, kung saan ang natatangi niyang layunin ay itakwil ang lahat ng merito ng tao; at minsan pa niya itong binanggit sa 1 Timoteo 1:12-17, kung saan sinabi niyang sa kanya, bilang pangunahin sa mga makasalanan, ipinakita ni Cristo Jesus ang buong pagtitiis, “bilang halimbawa

(o huwaran) sa mga sasampalataya sa Kanya pagkatapos tungo sa buhay na walang hanggan.”

Sa dami ng mga talatang ito ng Kasulatan sa harap natin, na sana’y maingat na babasahin ng bawat mambabasa, tiyak na malinaw na walang naglalayag kasama si Pablo na hindi nagsimula sa pagbabalik-loob.

Alam kong hindi ito popular na idiin sa ilang lugar ngayon. “Huwag n’yo nang guluhin ang mga tao tungkol sa kung paano, saan o kailan sila nagbalik-loob. Ang mahalaga lang ay malaman kung ano ang kalagayan nila ngayon.” Ganito ang turong hindi ayon sa Kasulatan at nakaliligaw na madalas ibinibigay. At dahil dito, napipinsala ang mga kaluluwa ng isang maluwag na ministryong hindi gumigising sa konsensya, na hinahayaan ang mga tao na kampanateng maanod papunta sa walang hanggang kapahamakan, mga taong hindi naglalayag kasama si Pablo, kahit akala nila ay maayos ang lahat. Tiyak na sinasaway ng mga salita ng Panginoong Jesus ang lahat ng ganitong kahangalan: “Malibang kayo’y magbalik-loob, at maging gaya ng maliliit na bata, hindi kayo makapapasok sa kaharian ng Langit” (Mateo 18:3).

Kung gayon, ang pagbabalik-loob ay isang tunay na karanasan, at hindi isang bagay na maaaring mangyari nang hindi namamalayan. Hindi ko sinasabi rito na alam ng lahat ang araw, ang oras, ang sandali ng kanilang pagbabalik-loob. Alam ito ni Pablo, walang duda; pero madalas, ang mga kabataan ay dumaraan sa mahabang panahon ng pagkabagabag, kung saan, unti-unti, natututunan nila ang kahangalan ng pagtitiwala sa sarili at ang kasimplehan ng pananampalataya kay Cristo lamang para sa kaligtasan. Kapag nagtiwala na sa Kanya, naganap na ang pagbabalik-loob; pero dahil kulang sa tamang

turo, marami ang hindi nakaaalam nito, kaya medyo nalilito sila sa pagsagot sa mga tanong na, “Kailan, o saan, ka nagbalik-loob?”

Pero tiyak na hindi dapat magkaroon ng anumang hirap tungkol sa *kung paano*. Ang lahat ng tao ay nagbabalik-loob sa iisang paraan, gaano man magkakaiba ang kanilang mga karanasan. Ang pagbabalik-loob ay ang pagtalikod sa sarili at pagbaling kay Cristo; ito ay ang paghinto sa pag-asa sa sarili mong inaakalang merito at ang pagtitiwala sa Panginoong Jesus lamang. Nangyari na ba ang malaking pagbabagong ito sa buhay mo, mahal kong mambabasa? Kung oo, nagbalik-loob ka na, at naglalayag ka kasama si Pablo.

Huwag mong hayaang guluhin ng anumang alinlangan o takot ang iyong kaluluwa kung parang hindi mo nakikita ang mga bagay nang eksakto gaya ng nakikita ng iba. Huwag mong payagang pahirapan ka ni Satanas ng mga isipin tungkol sa iyong pagiging hindi karapat-dapat, o ng mga tanong kung tama ba ang uri ng iyong pananampalataya. Hindi kailanman naging paraan ng Diyos na padaanin ang lahat ng kaluluwa sa iisang hulmahang karanasan. Walang dalawang pagbabalik-loob sa Bibliya na magkapareho sa paraan ng paggising o sa paraan ng pag-akay sa kaluluwa na magtiwala kay Cristo. At sa kabilang banda, mahalagang alalahanin na kung *karapat-dapat* ka, hindi mo na kailangan ng Tagapagligtas. Dahil nga sa iyong pagiging hindi karapat-dapat kaya ka lumapit sa Kanya, ang Isang karapat-dapat. Kaya hayaan mong Siya ang pagtuunan ng iyong kaluluwa, at hindi ang sarili mong mga pakiramdam at kalooban.

At tungkol naman sa “tamang uri ng pananampalataya”—isang suliraning nararamdaman ng napakaraming baguhang

mananampalataya—alalahanin mong hindi ang tamang pananampalataya ang nagliligtas, kundi ang pananampalataya sa tamang Persona. Maaari kang magkaroon ng pinakamatibay na pananampalataya sa iyong sarili, sa pari, sa iglesya, sa mga sakramento, sa mga pangitain o panaginip, at mapahamak pa rin magpakailanman. Pero sa kabilang banda, ang pinakamahinang pananampalataya kay Cristo Jesus, ang Kordero ng Diyos, ay nagliligtas magpakailanman, at inilalagay ka magpakailanman sa piling ni Pablo.

Sa bawat salaysay tungkol sa kanyang pagbabalik-loob, nakikita natin kung paano ipinakita sa kanya ng Diyos ang kawalang-saysay ng pagmamatuwid sa sarili at ng pagkarelihiyoso ng tao bilang paraan ng kaligtasan, at ang ganap na katiyakan ng walang hanggang kaligtasan kapag nagtiwala at nagpahayag sa Panginoong Jesus. Kapag Siya na ang naging layon ng kaluluwa, ganap nang naganap ang pagbabalik-loob.

Kaya kapag nagtatanong tayo, “Paano, kailan, o saan, ka nagbalik-loob?” ang talagang ibig nating sabihin ay, “Paano ka naakay na magtiwala kay Cristo? Kailan mo natuklasan na Siya *lamang* ang dapat mong Tagapagligtas? Saan mo natagpuan ang matamis na kapahingahang iyon sa Kanya?”

At kung sakaling ang iyong pagkabagabag ay tumagal nang ilang linggo o buwan, at sa wakas ay lumabas ka roon na nakasandal sa Kanyang makapangyarihang bisig at nagtitiwala sa Kanyang natapos na gawain, huwag kang mabahala kung hindi mo matukoy nang eksakto, kundi buong tapang mo Siyang ipahayag bilang Tagapagligtas at kilalanin bilang Panginoon; sapagkat ang lahat ng tumalikod sa sarili at

bumaling kay Cristo ay nagbalik-loob na sa pinakabuo,
pinakamalinaw at maka-Kasulatang kahulugan.

Maaaring nababagabag at nalilito ka sa maraming bagay;
maaaring malabo pa ang kaalaman mo sa maraming paksa;
maaaring napakahirap ng iyong pakikipaglaban sa iyong sarili,
at kung minsan ay talagang nakapanghihina ng loob; pero
huwag mong hayaang may anumang magpaalinlangan sa iyo na
nagbalik-loob ka na, at kaya ligtas ka na magpakailanman, kung
si Cristo ang Isa na binalingan mo para sa iyong pagliligtas.
Umasa ka sa Diyos na lalinawin Niya ang lahat ng iba pa habang
nagpapatuloy ka, at huwag kang matakot tungkol sa huling
kahihinatnan; sapagkat ang lahat ng naglalayag kasama si Pablo
ay mapapabuti sa huli. Alam ito ng diyablo, kaya sinisikap
niyang nakawin sa iyo ang kabutihan nito; pero nasusulat,
“Labanan ninyo ang diyablo, at tatakas siya sa inyo.”

Ang Kapatawaran ng mga Kasalanan

Walang kaluluwang hindi pa napapatawad ang naglalayag kasama si Pablo: ibig sabihin, walang kinikilala ang Kasulatan na mananampalataya kay Cristo Jesus na hindi pa nakatatanggap ng kapatawaran ng lahat ng kanyang kasalanan. “Na sa Kanya’y mayroon tayong katubusan sa pamamagitan ng Kanyang dugo, ang kapatawaran ng mga kasalanan, ayon sa kayamanan ng Kanyang biyaya” (Efeso 1:7). At ang minamahal na apostol na si Juan ay sumasang-ayon sa kanyang kapatid na sugo na si Pablo, at sinasabi, habang kinakausap ang buong pamilya ng Diyos: “Sumusulat ako sa inyo, mumunting mga anak, sapagkat pinatawad na ang inyong mga kasalanan alang-alang sa Kanyang pangalan” (1 Juan 2:12). Ngayon, hinahawakan ito ng pananampalataya, at sumisigaw, “Sumasampalataya ako sa Diyos!”

Ilang panahon na ang nakaraan, may isang binatang dumalaw sa akin. Tinanong ko siya kung siya ay isang Cristiano. “Opo,” ang sagot niya. “Sa ilang espesyal na pulong na idinaos kamakailan ni Dr. C—, nagtiwala ako kay Cristo, at ngayon ay sinisikap kong maglingkod sa Kanya.”

“Talaga,” sabi ko, “napakagandang balita niyan. Kung gayon, alam mo na kung ano ang may kapatawaran ng lahat ng iyong kasalanan!”

“Naku, hindi po!” sigaw niya, “Hindi ko po mangangahas na sabihin iyan. Ilang linggo pa lang po akong nagbabalik-loob, at hindi ko pa po nararamdaman na may kapatawaran na ako. Pero umaasa po akong makakamtan ko ito sa lalong madaling panahon.”

“At paano mo naman inaasahang malalaman kung nakamtan mo na ito?”

“Kasi po, hindi pa po ako lubos na malinaw tungkol diyan, pero may sinasabi po ang Bibliya tungkol sa patotoo ng Espiritu para ipaalam sa atin, at hindi ko pa po natatanggap ang patotoo, kahit hinahanap ko po ito araw-araw.”

“Kung talagang nagtiwala ka kay Cristo bilang iyong Tagapagligtas, bilang Siyang namatay para sa iyo, nasa iyo na ang patotoo,” sagot ko.

Tumingin siya sa akin nang nalilito, at saka sinabi, “Hindi ko po kayo maintindihan. Ayaw ko pong pagdudahan ang Diyos, pero hindi ko po talaga maramdaman ang patotoo.”

Ipinakita ko sa kanya na ang salitang *damahin* ay minsan lang matatagpuan sa Bagong Tipan, at iyon ay sa Mga Gawa 17:27, kung saan sinabi ni Pablo tungkol sa mga Hentil na “hanapin nila ang Panginoon, baka sakaling kanilang madama Siya, at Siya’y masumpungan.” Ang salitang *pakiramdam* ay minsan lang din matatagpuan—sa Efeso 4:19, kung saan sinasabing ang mga di-makadiyos na Hentil ay “wala nang pakiramdam.” Kita mo, hindi para sa Cristiano ang salitang iyon, kundi para sa mga pagano na walang nakasulat na kapahayagan. Ang *atin* namang salita ay “pananampalataya,” o, “sumampalataya.” Hindi natin nalalaman dahil *nararamdaman* natin; kundi *sinasampalatayanan* natin ang salita ng Diyos, at sa gayon ay nalalaman natin.

Lubhang naging interesado ang binata, at naging pribilehiyo ko noon na ilahad sa kanya ang isang hanay ng katotohanan na ngayon ay sisikapin kong simpleng ipaliwanag sa aking mambabasa. Sa pamamagitan nito, hindi nagtagal ay nagagalak

na siya sa kaalaman ng kapatawaran, at nais kong ganito rin ang maging bunga kung mabasa ng sinumang nag-aalinlangan ang mga linyang ito.

Mababasa natin sa Kasulatan ang tungkol sa patotoo ng Espiritu sa atin, at ang patotoo sa *loob* natin. Hangga't hindi natin natatanggap ang patotoo sa atin, hindi natin makakamtan ang patotoo sa *loob* natin. Napakahalaga nito, at sana'y maingat itong pansinin.

Buksan mo ang iyong Bibliya sa ika-10 kabanata ng Hebreo. Sa unang labing-apat na talata ay may malinaw na paghahambing sa pagitan ng pansamantala at paulit-ulit na mga hain sa ilalim ng kautusan, at ng iisang lubos na sapat na handog ng ating Panginoong Jesu-Cristo, na hindi na kailangang ulitin kailanman, sapagkat ganap nang naisakatuparan ang buong pagtubos para sa mga kasalanan ng bawat mananampalataya. Batay rito, “ang mga sumasamba, minsang nalinis, ay wala nang budhi ng mga kasalanan.” Naupo na ngayon si Cristo sa kanan ng Diyos, sapagkat natapos na ang Kanyang gawain. Wala nang natitirang gagawin. “Sapagkat sa pamamagitan ng isang handog ay pinasakdal Niya magpakailanman ang mga pinababanal,” ibig sabihin, inililigtas Niya magpakailanman at nang lubusan ang lahat ng ibinukod para sa Diyos sa pamamagitan ng Kanyang dugo, sa personal na pananampalataya sa Kanya na nagbuhos nito.

Ngayon, tingnan mo ang maluwalhating mga bunga na nagmumula rito: “At ang Espiritu Santo naman ay nagpapatotoo sa atin”—yamang ganap nang tapos ang gawain ni Cristo, tungkol saan nagpapatotoo ang Espiritu Santo? at saan matatagpuan ang patotoo?

Una, nagpapatotoo Siya tungkol sa bagong kapanganakan: “Ilalagay Ko ang Aking mga kautusan sa kanilang mga puso, at isusulat Ko ang mga ito sa kanilang mga pag-iisip.” Kaya may isang bagong likas, may bagong mga hangarin at pananabik, na itinanim sa bawat mananampalataya. Hindi lamang iyon.

Nagpapatotoo pa Siya: “Ang kanilang mga kasalanan at ang kanilang mga kasamaan ay hindi Ko na aalalahanin pa.” Kaya may patotoo ang Espiritu tungkol sa ganap na kapatawaran.

Ikalawa: Ang patotoong ito, o talaang ito, ay matatagpuan sa Banal na Kasulatan, na isinulat ayon sa pagdidikta ng Espiritu. Ang patotoo ng Espiritu ay ang patotoo ng Espiritu Santo sa *salita ng Diyos*.

Sinampalatayanan mo na ba ito? Kung oo, alam mo, dahil sinasabi ito ng Diyos, na pinatawad na ang iyong mga kasalanan, kung nagtiwala ka kay Cristo.

Pero paano naman ang patotoo sa *loob natin*. Nasa loob natin ang patotoo kapag sinasampalatayanan natin ang patotoo sa atin. Natanggap na natin noon ang Salita sa ating mga puso—at alalahanin mo, *ang Salita ang patotoo*.

Ngayon, basahin mo ang 1 Juan 5:1-13 Timbangin mo ang bawat salita, pero pansinin lalo na ang talatang 10: “Ang sumasampalataya sa Anak ng Diyos ay may patotoo sa kanyang sarili.” Ihambing mo ito sa talatang 11: “At ito ang patotoo (o talaan), na binigyan tayo ng Diyos ng buhay na walang hanggan, at ang buhay na ito ay nasa Kanyang Anak.” Ito ang hindi nagbabagong patotoo ng Kasulatan. Ang patotoo ng Espiritu ay hindi isang masayang pakiramdam sa aking puso. Ito ay *ang talaan ng salita ng Diyos tungkol sa gawain ni Cristo at ang mga bunga nito*.

Kapag sinampalatayanan ko ito, natatanggap ang patotoo sa kaibuturan ng aking pagkatao, at mula noon “ang Espiritu na rin ang nagpapatotoo kasama ng ating espiritu na tayo’y mga anak ng Diyos” (Roma 8:16). Sa ibang salita, ang patotoo ng Diyos, na inihatid sa aking kaluluwa sa kapangyarihan ng Espiritu, at ang aking personal na pananampalataya sa Salitang iyon, ay nagkakasundo. Alam kong anak ako ng Diyos, at ang lahat ng anak ng Diyos ay pinatawad na. Kaya alam ko rin na pinatawad na ang aking mga kasalanan.

Sa isang susunod na sulat, umaasa akong makapagsabi ng tungkol sa isa pang aspeto ng kapatawaran—ang kailangan ng anak ng Diyos kapag siya ay nagkukulang; pero ang kapatawarang tinalakay natin ay ang walang hanggang bahagi ng lahat ng nagpahinga ng kanilang kaluluwa kay Cristo.

Pag-aaring-ganap Mula sa Lahat ng Bagay

Sa kayamanang ipinagkatiwala kay Pablo, na ang pagpapala nito ay nais ng Diyos na tamasahin ng lahat ng naglalayag kasama niya habang sila'y nasa paglalakbay, walang katotohanang mas mahalaga sa kapayapaan ng mananampalataya kaysa sa pag-aaring-ganap. Ito higit sa lahat ang tinatawag ni Pablo na “aking Ebanghelyo,” at “aking aral.” Mapapansin ng mapag-isip na mambabasa ng salita ng Diyos na bagama’t dalawang beses itinanong sa aklat ng Job, “Paano magiging matuwid ang tao sa harap ng Diyos?” at ipinahayag kay Habakuk na “Ang matuwid ay mabubuhay sa pananampalataya;” naiwan sa apostol ng mga Hentil ang lubusang pagpapaliwanag at malawak na pagpapahayag ng dakilang doktrina ng pag-aaring-ganap sa pananampalataya. Ito ang batong panulok ng “hiwaga ng Ebanghelyo.” Wala ni isang ibang apostol o manunulat na apostoliko ang bumanggit man lang nito, maliban kay Lucas na, bilang kinasihang mananalaysay, ay nagsabi sa atin kung paano ito ipinangaral ni Pablo. Pero sina Pedro at Juan ay hindi kailanman lumampas sa kapatawaran ng mga kasalanan—at, sa isang diwa, hindi rin tayo lalampas doon; sapagkat ang ating awit sa Langit ay tungkol sa banal na kapatawaran. Gayunman, may isang aspeto ng kapatawaran na mas mataas kaysa sa simpleng pagpapaumanhin, at ito ang ikinagagalak ni Pablo na talakayin.

Ang ilahad ang kanyang natatanging turo tungkol sa nakaaantig-kaluluwang paksang ito ay katumbas ng pagpapaliwanag sa unang walong kabanata ng sulat sa mga taga-Roma, na napakaangkop na tinawag na “Ang sulat ng

Forum, o ng Hukuman.” Pero nagawa na ito ng iba nang napakahusay, at ang baguhang mananampalataya ay maaari ko lamang ituro dito sa kanilang mahuhusay na sinulat.² Gusto ko lamang, nang maikli at malinaw hangga’t maaari, na ibalangkas ang paksa ng Pag-aaring-ganap ayon sa pagtalakay dito sa Roma at pagtatanggol dito sa Galacia.

Kapag iniisip ko ang kapatawaran, ayon sa karaniwang gamit ng salita sa mga tao, ang naiisip ko ay isang taong napatunayang nagkasala pero pinatawad dahil sa awa ng iba. Pero kapag iniisip ko ang pag-aaring-ganap, ang naiisip ko ay isang taong pinararatangan ng pagkakasala, pero, nang dalhin sa hukuman, ay napawalang-sala sa bawat paratang. At ito mismo ang kahulugan ng pag-aaring-ganap ayon sa Kasulatan. Ito ay “ang hatol ng hukom na pabor sa bilanggo.” Gayunman, ang mga di-makadiyos ang inaaring-ganap ng isang banal na Diyos batay sa ganap na katuwiran. Paano nangyayari ang ganitong bagay?

Sa unang naitalang sermon ni apostol Pablo, sinabi niya sa atin kung sa anong pangalan ito ginagawa; tinamaan niya ang pangunahing tono ng paksang lubusang ipinaliwanag sa sulat sa mga taga-Roma: “Kaya nga, mga lalaki at mga kapatid, maging hayag sa inyo na sa pamamagitan ng Taong ito [si Cristo Jesus] ay ipinangangaral sa inyo ang kapatawaran ng mga kasalanan: at sa pamamagitan Niya ang lahat ng sumasampalataya ay inaaring-ganap mula sa lahat ng bagay na hindi kayo maaaring ariing-ganap sa kautusan ni Moises” (Mga Gawa 13:38, 39). Ang kautusan nga ni Moises ay walang magagawa kundi humatol. Sa pamamagitan ng pangalan ni Jesus, maipapahayag ng Diyos ang pag-aaring-ganap para sa bawat mananampalataya. At bakit? Dahil sa pinakasimpleng

dahilan. Ang Panginoong Jesus Mismo ang pumalit sa lugar ng nagkasala, pinasan ang hatol na nararapat sa kasalanan, at nang lubusan Niyang naluwalhati ang Diyos tungkol dito, Siya'y ibinangon mula sa mga patay at iniluklok sa pinakamataas na kaluwalhatian bilang Tao, bilang tanda ng lubos na kasiyahan ng Diyos sa Kanyang natapos na gawain. “Siya’y ibinigay dahil sa ating mga pagsuway at ibinangon dahil sa ating pag-aaring-ganap. Kaya, yamang inaring-ganap sa pananampalataya, mayroon tayong kapayapaan sa Diyos sa pamamagitan ng ating Panginoong Jesu-Cristo” (Roma 4:25; 5:1).

Ang mismong kasimplehan nito ang ikinatitidod ng mga tao. Na Siya, ang Banal, ay ginawang handog para sa kasalanan upang tayo’y maging katuwiran ng Diyos sa Kanya, ay isang bagay na hindi kailanman maiisip ng pangangatwiran lamang ng tao. Gayunman, ito ang mismong ubod at buod ng Ebanghelyo.

Kung ang kasalanan ay pagtataksil laban sa Kamahalan sa kalangitan—at iyon nga ito—namatay si Cristo kapalit ng taksil. Kung ang kasalanan ay isang krimeng may parusang kamatayan laban sa moral na pamamahala ng Diyos—at iyon nga ito—pinasan ni Cristo ang buong parusang nararapat sa nagkasala. Kung ang kasalanan ay isang utang na hindi kailanman mababayaran ng tao—at iyon nga ito—binayaran ni Cristo hanggang sa huling sentimo, at ang may utang ay malaya nang makaaalis ngayon.

Tingnan mo man ito sa anumang anggulo, makikita mong ipinahahayag ng salita ng Diyos na ang lahat ng laban Niya sa makasalanan ay higit pang natugunan sa Krus ni Cristo; at kaya ngayon, ang Diyos ay maaaring maging “Matuwid at ang Nag-aaring-ganap sa sumasampalataya kay Jesus.”

Ang kasalanan ay hindi lamang pinatawad. Ito ay tinubos. Ang pagkakasala ay hindi lamang pinalampas. Ito ay naglaho na magpakailanman sa paningin ng Diyos sa krus ng Kanyang Anak. Ang kasamaan ay hindi lamang pinatawad, ito ay nilinis ng dugo ng Anak ng Kataas-taasan, at ang lumabag ay inaring-ganap mula sa lahat ng bagay.

Matapos lubusang patunayan ang lahat ng ito, buong tagumpay na nagtanong ang apostol: “Sino ang makapagsasakdal ng anuman laban sa mga hinirang ng Diyos? Ang Diyos ang nag-aaring-ganap! Sino ang hahatol? Si Cristo ang namatay, oo, higit pa rian, Siya ang muling nabuhay, na nasa kanan pa ng Diyos, na Siya ring namamagitan para sa atin” (Roma 8:33, 34).

Ang buong halaga ng natapos na gawain ni Cristo—na laging nasa harap ng Diyos—ay nakatayo laban sa lahat ng dati kong pagkatao bilang isang makasalanan at nagkasalang tao. Ito ang pag-aaring-ganap, at ito ang aking katayuan sa harapan ng walang hanggang Banal at Matuwid.

“Kaya ngayon ay wala nang anumang hatol sa mga nasa kay Cristo Jesus” (Roma 8:1). At ito ang dahilan; Siya Mismo ang tumanggap ng hatol, tiniis ang poot ng Diyos, at nagbigay ng ganap na kabayaran para sa lahat ng kasalanan ng mananampalataya. Nagpapahinga rito ang pananampalataya at hindi na natatakot.

Ang Muling Pagsilang

Hindi lamang pinawawalang-sala ng Diyos ang mananampalataya sa bawat paratang, pinatatawad ang kanyang mga kasalanan at inaaring-ganap siya mula sa lahat ng bagay, kundi ginagawa rin Niya siyang bagong nilalang, binibigyan siya ng bagong likas at ipinapasok siya sa isang bagong paglalang na ang Ulo ay ang nabuhay na mag-uling Cristo. Ang lahat ng ito at higit pa ay saklaw ng katotohanan ng muling pagsilang, isang katotohanang napakahalaga sa pang-araw-araw na buhay, kahit ang salita mismo ay minsan lang lumitaw sa mga sulat ni Pablo, at dalawang beses lang sa buong Bibliya.

Ang dalawang talata ay Mateo 19:28 at Tito 3:5. Ang huli ang lalo nating pinagtutuunan ngayon, bilang bahagi ng “aral ni Pablo,” na sinisikap nating maunawaan. Pero ang isang sulyap sa unang talata ay malaking tulong sa pag-unawa sa isa. Ang salitang Griego na isinalin bilang *muling pagsilang* ay hindi eksaktong nangangahulugang muling ipanganak, o isilang na muli, gaya ng maaari nating akalain; kaya hindi talaga ito kasingkahulugan ng bagong kapanganakan. Sa halip, ang ibig sabihin nito ay ang pagdadala ng isang bagong kaayusan. Sa Mateo, ginamit ito ng Panginoon bilang tumutukoy sa “sanlibutang darating,” ibig sabihin, ang milenyo. Ang mga sumunod sa Kanya sa Kanyang pagpapakababa ay makikibahagi sa Kanyang kaluwalhatian sa darating na kaharian—ang muling pagsilang, o ang pagdadala ng bagong kaayusang matagal nang ipinropesiya ng mga propeta, at na hanggang ngayon ay hinihintay at pinananabikan ng Israel.

Pero naitatag na ang isang bagong kaayusan, na karaniwan nating tinatawag na Kristiyanismo. Upang makabahagi rito, kailangan natin ang paghuhugas ng Salita, ang paliligo ng muling pagsilang. Sa ibang salita, kapag sumampalataya ang isang tao sa Ebanghelyo at sa gayon ay tinanggap sa kanyang kaluluwa ang kasalukuyang patotoo ng Diyos, hinuhugasan at nililinis siya nito; ipinanganak siyang muli at sa gayon ay ginawang karapat-dapat sa moral para sa bagong kaayusang pinagdalan sa kanya ng walang kapantay na biyaya ng Diyos.

Hindi kailanman nagsalita si Pablo tungkol sa pagiging ipinanganak na muli, bagama't gumamit siya ng ibang mga salita na halos pareho ang kahulugan. Tinitingnan niya ang tao bilang patay at nangangailangan ng buhay, kaya sinabi niya sa mga mananampalataya, “Noong tayo’y patay sa mga kasalanan, binuhay tayong kasama ni Cristo” (Efeso 2:5). Naging kabahagi tayo ng buhay ni Cristo; kaya tayo’y ipinanganak mula sa itaas. At ngayon tayo’y kabilang sa bagong paglalang na ang Ulo ay si Cristo.

Ang ating ugnayan sa lumang paglalang ay naputol na sa pamamagitan ng kamatayan ni Cristo; sapagkat namatay Siya bilang ating kinatawan, at iniuugnay tayo ng pananampalataya sa Kanya bilang nabuhay na mag-uli. Kabilang tayo sa muling pagsilang, ang bagong lahi, at hindi na bahagi ng lumang salinlahi na ang ulo ay ang nagkasalang si Adan.

Isang malaking hakbang pasulong sa karanasan ng sariling kaluluwa kapag naunawaan ang kahanga-hangang katotohanang ito “para sa pagsunod ng pananampalataya.”

Mula noon, susubukin ng Cristiano ang lahat ng bagay ayon sa kaugnayan nito kay Cristo at sa bagong posisyong hawak na ngayon ng lahat ng nasa Kanya. Napakalawak ng magiging

praktikal na epekto nito. Maiiwan na ang lumang batayang makakautusan na “May masama ba rito o diyan?” at “Tungkulin ko bang gawin ito o iyon?” Sa halip, matitingnan na ng mananampalataya ang lahat ng bagay mula sa pananaw ng pribilehiyo at katapatan sa Ulo. Sa halip na pag-usapan kung “may masama” o “walang masama,” ang magiging tanong ay, “Angkop ba ito sa bagong paglalang?” Darating ang mga pagsubok araw-araw, at lahat ay mahaharap sa batayang ito: “Kay Adan ba ito o kay Cristo? Matutulungan ba ako nito na mas maipakita si Cristo? Babagay ba iyon sa bagong kaayusang pinasukan ko?” Sa ibang salita, “Sa lumang salinlahi ba ito, o sa muling pagsilang?”

Kung minsan ay maaaring may pagkalito pa rin, pero kung walang gagawing alinlangang hakbang at hahanapin ang kalooban ng Diyos sa pamamagitan ng Kanyang salita, maaasahan ang Espiritu Santo, na Siyang kapangyarihan ng bagong kaayusan, na lilinawin ang lahat. Ang kailangan ay isang matang hindi nahahati; sapagkat, “Kung malinaw ang iyong mata, mapupuno ng liwanag ang iyong buong katawan.”

Ang paghuhugas, o paliligo, ng muling pagsilang ay ang iisang paliligong tinukoy ng ating Panginoon nang sabihin Niya, “Ang napaliguan na [hindi *nahugasan*, gaya ng sa A. V.] ay hindi na kailangang maghugas pa maliban sa kanyang mga paa, kundi malinis na nang lubos” (Juan 13: 10). Ang paliligong ito ay ang paglalapat ng salita ng Diyos (tingnan ang Juan 15:3; 1 Pedro 1:23) sa puso at konsensya kapag ang isang tao ay ipinanganak na muli. Isang dobleng paglilinis ang sa gayon ay naisasagawa. Sinasabi ng Salita ang tungkol sa dugo ni Jesu-Cristo, ang Anak ng Diyos, na naglilinis sa lahat, o sa bawat, kasalanan. Ito ay panghukuman. Nililinis nito ang aking konsensya, at ginagawa

akong malinis magpakailanman sa harap ng Diyos. Pero ang Salita ring iyon ang humahatol sa lahat ng dati kong gawi, at humahatol sa akin nang personal bilang hindi karapat-dapat sa moral para sa Diyos. Kapag yumukod ako sa patotoong ito nang may pagsisisi, nahuhugasan ako sa moral nang buo. At sa gayon, sa dobleng paglilinis na ito, naipapasok ako sa bagong kaayusan. Kaya ito tinatawag na “ang paghuhugas ng muling pagsilang.” Hindi na ito kailangang ulitin kailanman. Kapag nasa bagong paglalang na, nasa kay Cristo na ako, at hindi na kailanman maihihiwalay sa Kanya.

Pero ngayon kailangan ko ang araw-araw na paglalapat ng Salita upang mapanatili akong malinis, upang mapanatili ang aking mga *lakad* na naaayon sa kaayusang kinabibilangan ko. “Paano lilinisin ng isang binata ang kanyang lakad? Sa pag-iingat ayon sa Iyong salita” (Awit 119:9). Ito ang araw-araw na paghuhugas ng mga paa na napakagandang inilarawan ng Panginoon sa kabanatang binanggit sa itaas. At ang pinagpalang paglilingkod na ito ay patuloy Niyang ginagawa, upang matamasa natin, at magkaroon tayo ng bahagi kasama Niya sa mga bagay na napakahalaga sa Kanyang puso.

Ingatan mo, baguhang Cristiano, na huwag mong hadlangan ang mapagmahal na paglilingkod na ito sa pamamagitan ng pagpapabaya sa iyong Bibliya, ng diwang hindi nananalangin, at ng kasamaang hindi hinahatulan sa iyong buhay. Kabilang ka sa muling pagsilang. Gawin mong laging layunin na kumilos nang naaayon dito, nananatili sa Panginoon nang may buong pusong pagpapasya.

Buhay na Walang Hanggan

Sa lahat ng naglayag kasama si Pablo sa espirituwal na kahulugang ito, wala nang mas mahal sa kanya kaysa sa batang mangangaral na si Timoteo; at sumulat siya sa kanya, “Panghawakan mo ang buhay na walang hanggan” (1 Timoteo 6:12). Para rin sa atin ang kinasihang paalalang ito; pero kung gusto nating panghawakan ang buhay na walang hanggan, mahalagang maunawaan natin kung ano ang itinuturo ng Kasulatan tungkol dito.

Si Juan, kung tutuusin, ang apostol ng buhay na walang hanggan. Siya ang lubos na naglalahad nito; pero si Pablo naman ang laging nagdidiin dito bilang isang bagay na dapat isabuhay.

Ipinapakita ng Ebanghelyo ni Juan ang Panginoong Jesus bilang ang Buhay na Walang Hanggan na kasama ng Ama, at nahayag dito sa lupa sa loob ng isang panahon. Ipinapakita naman ng unang Sulat ang buhay ding iyon na ngayon ay nahahayag sa mga anak ng Diyos. Sa Ebanghelyo at sa Sulat, paulit-ulit na idinidiin na ang buhay na walang hanggang ito ay pag-aari na ngayon ng lahat ng sumasampalataya sa Panginoong Jesu-Cristo. Binibigyan Niya ng buhay na walang hanggan ang lahat ng Kanyang mga tupa, at tinitiyak Niya sa atin na hindi sila kailanman mapapahamak. Sa totoo lang, hindi talaga sila mapapahamak, dahil kung mangyari iyon, hindi na pala walang hanggan ang buhay na iyon, kundi pansamantala lamang, parang nasa pagsubok pa.

Kapag may alinlangan o kalituhan tungkol dito sa isip ng isang Cristiano, halos hindi siya makapaglilingkod nang tapat at walang pansariling hangarin sa Panginoong Jesu-Cristo. Kung

may natitira pa akong takot na baka sa huli ay mapahamak pa rin ako; o kung iniisip kong ako ang nagpapanatili ng aking kaligtasan sa pamamagitan ng aking katapatan, hindi magiging tunay ang aking katapatan, dahil ang laging nasa harap ko ay hindi lamang ang kaluwalhatian ni Cristo, kundi ang makasariling isipin na matiyak na ligtas ang sarili kong kaluluwa.

Pero sinasaway ang lahat ng ito saanman itinuturo ng Kasulatan ang buhay na walang hanggan. Sa mismong kalikasan nito, ang buhay na walang hanggan ay hindi maaaring matapos. At bawat mananampalataya ay may ganitong buhay, isang buhay na walang simula at walang katapusan; sapagkat ito ang mismong buhay ng Anak ng Diyos. Totoo, sa Cristiano ay may simula ito. Ibinibigay ito sa kanya sa sandaling siya ay ipanganak ng Diyos. Sa pagsilang na pantao, nagkaroon siya ng likas na buhay, isang buhay na nawala na sa kanya dahil sa kasalanan. Sa bagong pagsilang, sa pagsilang mula sa Diyos, nagiging pag-aari niya ang buhay na walang hanggan, na hindi maaagaw at hindi kailanman mawawala.

Sa ganitong paraan tayo nagiging may kakayahang maunawaan ang mga bagay ng Diyos at makipag-isa sa Diyos mismo. “At ito ang buhay na walang hanggan, na makilala ka nila, ang iisang Diyos na tunay, at ang iyong sinugo, si Jesu-Cristo” (Juan 17:3).

Pero bukod sa aral na ang buhay na walang hanggan ay pag-aari na natin ngayon, ipinapakita rin ng Salita ng Diyos ang buhay na iyon bilang isang layunin, at bilang isang karanasang nauunawaan at tinatamasa sa loob ng puso. Ito ang natatanging linya ni Pablo. Ang taong si Pablo lamang ang binabasa tungkol sa paksang ito ay maaaring makalimot sa katotohanang kababanggit lang natin; pero hindi kailangang

mangyari iyon. Nauuna ang katotohanang ibinigay kay Juan. Saka sumusunod ang ipinagkatiwala kay Pablo. Atin na ngayon ang buhay na walang hanggan, pero ito rin ang ating pag-asa. “Sa pag-asa sa buhay na walang hanggan, na ipinangako ng Diyos, na hindi makapagsisinungaling, bago pa nagsimula ang sanlibutan (o, ang mga panahon)” (Tito 1:2).

Ito ang layunin ng Cristiano. Ngayon pa lang ay nasa kanya na ang buhay na walang hanggan. Masaya at sabik siyang naghihintay sa panahong, sa pinakaganap na kahulugan, papasok na siya sa buhay, at makakarating na sa lugar na kinabibilangan ng buhay na walang hanggan. Ngayon, nasa kanya ang buhay na walang hanggan sa loob ng isang katawang nabubulok at sa isang mundong gumuguho. Pero darating ang araw na magkakaroon siya ng katawang nagniningning sa buhay na walang hanggan, at lubos na angkop na magpakita nito sa “isang lunsod na may mga saligan,” at sa gitna ng mga bagay na “hindi matitinag.”

Heto ang isang simpleng halimbawa: May buhay na ang isang bata, likas na buhay, mula sa sandaling siya ay isilang. Pero mahaba pa ang panahon ng pagdidisiplina at pag-aaral na daraanan ng batang iyon bago siya talagang makapasok sa buhay, at magampanan ang napili niyang hanapbuhay. Ganoon din ang mananampalataya. Mula sa sandali ng bagong pagsilang, may buhay na walang hanggan na siya; pero araw-araw pa rin siyang namumuhay sa pag-asa sa buhay na walang hanggan; at kapag sa wakas ay tapos na ang pagdidisiplina rito sa lupa at kumpleto na ang pag-aaral ng kaluluwa, aalis siya “patungo sa buhay na walang hanggan” (Mateo 25:46).

Pero ang paalala ni Pablo kay Timoteo ay nagpapahiwatig ng ikatlong kahulugan. Dapat niyang “panghawakan ang buhay na

walang hanggan.” Sa kabanata ring iyon, mga talata 18, 19, ang mga “mayayaman sa sanlibutang ito” ay inuutusan “na sila’y gumawa ng mabuti, na sila’y maging mayaman sa mabubuting gawa, handang mamahagi, bukas-palad sa pagbibigay; na nag-iimpok para sa kanilang sarili ng isang mabuting saligan para sa panahong darating, upang kanilang panghawakan ang buhay na walang hanggan;” o, ayon sa mas mahusay na salin, “panghawakan ang tunay na buhay,” o, “ang buhay na tunay na buhay.” Ang salitang ginamit sa orihinal ay ibang-iba sa karaniwang salita para sa buhay na walang hanggan.

Pero nagbibigay-liwanag ang isang talata sa isa pa. Napanghawakan natin ang buhay na walang hanggan kapag nauunawaan ng ating kaluluwa na hindi tayo taga-rito; na ang lahat ng bagay para sa atin ay kaugnay ng lugar na ating pupuntahan. Kaya natututo tayong tumingin sa mga bagay ng buhay na ito nang ibang-iba kaysa dati. Nauunawaan natin na ang tunay na buhay ay ang buhay na may pakikipag-isa sa Diyos, kaya sa kapangyarihan ng Espiritu ay nagagamit natin ang sanlibutang ito nang hindi ito inaabuso, lumalakad gaya ng paglakad ni Cristo, na Siya lamang ang lubos na naghayag ng buhay na walang hanggan sa gitna ng mundong ito ng kamatayan. Ito, para sa atin, ang pagpanghawakan sa buhay na walang hanggan.

Napakalungkot marinig ang mga taong basta-basta na lang nagsasabing may buhay na walang hanggan sila at ligtas na magpakailanman, pero ang totoo ay sinisikap nilang “sulitin ang buhay na ito” gaya ng mga taong makamundo na wala namang ipinapahayag na pananampalataya. Kung may buhay na walang hanggan ako, dapat ko itong ipakilala sa

pamamagitan ng pagsasabuhay nito, at pagkilos ngayon sa liwanag ng darating na araw ng paghahayag kay Jesu-Cristo.

Ito ang ninais ni Pablo para kay Timoteo, at ito ang nais niyang makita sa lahat ng naglalayag kasama ng minamahal na apostol, na ang buong layunin sa buhay ay ipinahayag sa mga salitang ito: “Ngunit ang mga bagay na sa akin ay pakinabang, ay itinuring kong kalugihan alang-alang kay Cristo. Oo nga, at itinuturing kong kalugihan ang lahat ng bagay dahil sa napakadakilang halaga ng pagkakilala kay Cristo Jesus na aking Panginoon: na dahil sa Kanya ay tiniis ko ang pagkawala ng lahat ng bagay, at itinuturing kong basura ang mga ito, upang makamtan ko si Cristo” (Filipos 3:7, 8). Ito ang pagpapakita ng buhay na walang hanggan sa isang katawang lupa, isang sisidlang luwad, habang nagpapatuloy patungo sa lugar na kinabibilangan ng buhay na iyon.

Ang Pagpapabanal

Walang sinumang naglalayag kasama si Pablo ang kailangang malito tungkol sa itinuturo ng Kasulatan tungkol sa Pagpapabanal, basta't maingat lamang nilang pag-isipan ang maraming malilinaw na talata sa kanyang mga sulat tungkol sa paksang ito.

Maikling balangkas lamang ang maibibigay ko sa sulat na ito, at itinuturo ko ang sinumang nais ng mas malalim na pag-aaral dito sa isinulat ko sa ibang lugar.³

Dapat ay malinaw sa sinumang taong nag-iisip na hindi kailanman hinati ng dakilang apostol ng Iglesia ang mga mananampalataya sa dalawang uri, na ang ilan ay “inaring-ganap lamang” at ang iba naman ay may “ikalawang pagpapala,” o pinabanal na. Sa kabaligtaran, kinakausap niya ang lahat ng Cristiano bilang “mga pinabanal kay Cristo Jesus.” Hindi rin ito nangangahulugang wala na silang kapintasan sa ugali, o hindi na nagkakasala. Tiyak na walang makapagsasabi niyan tungkol sa kapulungan sa Corinto. Napakaraming uri ng kasamaan ang kinailangang ituwid sa kanila. Tinawag silang makalaman sa kabanata 3: pero kinausap pa rin niya sila bilang mga “pinabanal” sa ika-2 talata ng kabanata 1, at sa talata 30 ay isinulat niya, “Dahil sa Kanya kayo ay na kay Cristo Jesus, na ginawa ng Diyos para sa atin na . . . pagpapabanal.” Na kay Cristo sila, kaya pinabanal sila kahit malayo pa ang kanilang mga gawi sa nais ng Diyos para sa kanila.

Hindi ito magiging mahirap unawain kung alam natin at lagi nating tatandaan na ang pagpapabanal ay nangangahulugang pagbubukod para sa Diyos. Lahat ng mananampalataya ay

ibinukod na para sa Diyos kay Cristo, at hindi na sila taga-sanlibutan, gaya Niya na hindi taga-sanlibutan.

Kasang-ayon ng iba pang manunulat ng Bagong Tipan, ipinapakita ni Pablo na ang pagpapabanal ay may tatlong bahagi:

Pinabanal tayo ng Espiritu Santo (Roma 15:16; 1 Corinto 6:11; 2 Tesalonica 2:13).

Pinabanal tayo ng dugo ni Cristo, at ng Kanyang iisa at lubos na sapat na handog sa krus (Hebreo 2:10, 11; 9:11-14; 10:10, 14, 29; 13:12.)⁴

Pinabanal tayo ng Salita ng Diyos (Efeso 5:25, 26). Ihambing ito sa mga salita ng ating Panginoong Jesu-Cristo sa Juan 17:17-19.

Ang pagpapabanal ng Espiritu Santo ang simula ng gawain ng Diyos sa kaluluwa ng isang tao, na inihihiwalay siya sa sanlibutan at sa mga kahangalang dati niyang minamahal, ibinabaling ang kanyang puso sa Diyos, binabagabag siya tungkol sa kanyang pagiging makasalanang, at inaakay siya sa personal na pananampalataya kay Cristo. Kasang-ayon nito ang mga salita ni apostol Pedro sa 1 Pedro 1:2. Ipinapakita roon na ang pagpapabanal ng Espiritu ang paraang ginagamit ng Diyos upang akayin ang makasalanang kaluluwa sa dugong iwinisik. Kapag napagtiwalaan na ang gawain ni Cristo, mula noon ay personal nang nananahan ang Espiritu sa mananampalataya, at pinagpalang gawain Niya na akayin ang kaluluwa sa mga daang na kay Cristo.

Ang pagpapabanal sa pamamagitan ng dugo, o ng iisang handog ng Anak ng Diyos, ay *ayon sa katayuan*. Ibig sabihin, may kinalaman ito sa bagong katayuan na pinagdalhan sa taong naligtas. Nalinis na ang kanyang mga kasalanan; malaya

na ang kanyang budhi; nakatayo siya sa harap ng Diyos taglay ang buong halaga ng gawain ng Kanyang Anak. Kaya ginawa na siyang sakdal magpakailanman pagdating sa kanyang budhi, at ibinukod na sa isang sanlibutang nasa kapangyarihan ng masama, na nasa ilalim ng hatol ng Diyos. Hindi na kailanman muling magiging bahagi ng sanlibutang iyon ang mananampalataya. Pumagitna na ang gawain ni Cristo sa kanyang kaluluwa at sa hatol na nararapat sa kanyang mga kasalanan. Kaya sa pinakaganap na kahulugan, pinabanal siya ng dugo ng walang hanggang tipan. Kung hindi tunay ang kanyang ipinapahayag na pananampalataya (gaya ng tinutukoy sa Hebreo 10:29), wala siyempreng pagpapabanal na mananatili; pero kung tunay ang pananampalataya, pinabanal siya magpakailanman. Pansinin ang talata 14 ng kabanata ring iyon.

Ang pagpapabanal sa pamamagitan ng Salita ng Diyos ay ang praktikal na bunga ng gawain ni Cristo at ng gawain ng Espiritu sa loob natin. Araw-araw, ang Panginoon mismo ang naglalapat ng Salita sa puso at budhi, gaya ng nakita natin sa naunang sulat nang pag-usapan natin ang Juan 13. Iniingatan Niya ang mga paa ng Kanyang mga banal, nililinis sila sa dumi na nakuha nila habang dumaraan sa maruming mundong ito, sa paghuhugas ng tubig sa pamamagitan ng Salita. Sa kahulugang ito, walang banal na “lubos nang pinabanal” hangga't kailangan pa niya ang Salita ng Diyos para sa paglilinis at pagtuturo. Mangyayari lamang iyon sa pagdating ng ating Panginoong Jesu-Cristo, gaya ng mababasa natin sa 1 Tesalonica 5:23. Sa araw na iyon, ihaharap ang bawat Cristiano nang walang kapintasan, kumpleto na ang kanyang pagpapabanal, at sa buong walang hanggan ay wala nang anumang papayagang

lumitaw na muling magpaparumi sa kanyang mga paa o mangangailangan pa ng paglalapat ng Salita upang maglinis.

May isang talata na madalas na lubhang hindi nauunawaan, sa Hebreo 12:14: “Sikapin ninyong magkaroon ng kapayapaan sa lahat ng tao, at ng kabanalan (o pagpapabanal), na kung wala nito ay walang taong makakakita sa Panginoon.” Pansinin na sa taimtim at mahalagang talatang ito, ang “kabanalan,” gaya ng “kapayapaan sa lahat ng tao,” ay inilalagay bilang layuning dapat habulin ng kaluluwa. Pero walang dapat mangahas na magsabing naabot na niya ang malinaw na iniuutos sa kanyang habulin. Ang sariling karanasan ni Pablo, gaya ng inilarawan sa Filipos 3:12-14, ay sapat nang sumaway sa ganyang isipin. Sinabi niya, “Hindi sa nakamtan ko na, o naging sakdal na; kundi patuloy akong nagsisikap, baka sakaling makamtan ko ang bagay na para roon ay kinamtan din ako ni Cristo Jesus. Mga kapatid, hindi ko pa itinuturing na nakamtan ko na ito, kundi ito ang isang bagay: kinalilimutan ko ang mga bagay na nasa likuran, at inaabot ang mga bagay na nasa unahan, nagpapatuloy ako sa hangganan para sa gantimpala ng mataas na pagtawag ng Diyos kay Cristo Jesus” (*Oxford, 1911 Version*).

Nawa'y ito rin ang matatag na layunin ng bawat baguhang mananampalatayang nagbabasa ng mga linyang ito. Tinawag ka sa kabanalan, at ang kabanalan ay walang iba kundi ang pagiging katulad ni Cristo. Kung lagi Siyang nasa harap mo, at araw-araw mong sinisikap na lumakad gaya ng Kanyang paglakad sa kapangyarihan ng Espiritu, na ginagabayan ng Salita ng Diyos na hindi nagkakamali, mararanasan mo ang kaligayahan ng pagiging pinabanal ng katotohanan. At kung tuyain ka ng dakilang kaaway ng iyong kaluluwa dahil sa iyong mga pagkukulang at kahinaan, huwag kang tumingin sa loob

mo o sa paligid mo, kundi tumingala ka sa mukha ni Cristo Jesus, na itinaas sa kaluwalhatian, at sumigaw ka nang may pananampalataya, “Siya ang aking pagpapabanal. Ako ay nasa Kanya, at iyan ay magpakailanman!”

Tinanggap sa Minamahal

Isang napakahalagang katotohanan na tinatanggap ng Diyos ang bawat mananampalataya sa Panginoong Jesu-Cristo, hindi ayon sa anumang tunay o inaakalang kabutihan na nasa kanya, kundi ayon sa pagtingin ng Ama sa Kanyang minamahal na Anak.

Tandang-tanda ko pa ang isang kahanga-hangang halimbawa ng kapangyarihan nito sa totoong buhay, na nasaksihan ko ilang taon na ang nakararaan. Isang mahal na babaeng itim, na nakakilala na sa Panginoon mula pa sa kanyang pagkadalaga pero nagkamali sa pag-aasawa sa isang lalaking hindi ligtas, ang humiling isang gabi sa isang maliit na grupo ng mga Cristiano na ipanalangin ang kanyang asawa, na naging isang sugapang lasenggo at sugarol. Sa kahanga-hangang awa ng Diyos, habang kami ay nananalangin, dininig at sinagot Niya kami; sapagkat pumasok sa aming pulong si Alex Beck mismo, at sumigaw: “Mga kaibigan, gusto kong makilala ang Diyos ng asawa ko! Nagsusugal at nag-iinom ako sa isang saloon sa S— Street (ito ay sa Los Angeles, Calif.), at dalawampung minuto ang nakaraan, parang may tinig na sumigaw sa kaluluwa ko: ‘Alex Beck, kailangan kang maligtas ngayong gabi, o mapapahamak ka magpakailanman!’ Sa takot ko, ibinagsak ko ang mga baraha, tumayo ako sa upuan at tumakbo palabas ng lugar na iyon. Sabihin ninyo sa akin kung paano ako maliligtas!” Napakataimtim na sandali iyon para sa aming lahat, na makita nang ganoon kalinaw ang kapangyarihan ng Diyos. Itinuro namin sa Krus ang balisa at nanginginig na lalaki, at mga isang oras pagkaraan, nagagalak na siya sa kaligtasan ng Diyos, at ang mag-asawa ay naging isa na kay Cristo.

Makalipas ang ilang gabi, narinig ko ang kanyang unang patotoo sa harap ng madla. Ganito halos ang kanyang mga salita: “Mga kaibigan, gusto kong tingnan ninyo akong lahat. Alam kong hindi ako magandang tingnan. Isa lang akong malaki, maitim at pangit na lalaki,⁵ pero sa paningin ng Diyos ay lubos akong kaibig-ibig, dahil bihis na bihis ako kay Jesus!”

Tunay na tinuruan siya ng Espiritu. Sapagkat ito mismo ang aral ni Pablo tungkol sa pagtanggap, “Ginawa Niya tayong tinanggap sa Minamahal” (Efeso 1:6). Noon, ang lahat ng ating pagkakasala at kasalanan ay ibinilang kay Jesus nang Siya ay nakabayubay sa krus bilang ating Kahalili. Ngayon, humaharap tayo sa mukha ng Diyos taglay ang lahat ng Kanyang kasakdalan. “Siya na hindi nakakilala ng kasalanan ay ginawa ng Diyos na kasalanan para sa atin, upang tayo ay maging katuwiran ng Diyos sa Kanya” (2 Corinto 5:21). Pansinin nang mabuti:—Hindi ito, gaya ng kung minsan ay sinasabi ng mga teologo, na ang katuwiran ni Cristo ay ibinibilang sa atin. Hindi kailanman ganyan magsalita ang Kasulatan. Ito ang totoo: itinuturing tayo ng Diyos, tinitingnan Niya tayo, bilang mga matuwid, dahil sa gawaing tinapos ng Kanyang Anak at dahil sa bagong lugar na kinatatayuan natin ngayon sa harap Niya: ibig sabihin, kay Cristo, sakdal at ganap sa paningin ng Diyos.

At dahil tinanggap tayo nang ganito, kasing-mahal tayo ng Diyos gaya ng ating pinagpalang Panginoon mismo, na nang manalangin sa Ama ay nagsabi, “Ako sa kanila, at Ikaw sa Akin, upang sila’y maging sakdal sa pagkakaisa; upang makilala ng sanlibutan na Ikaw ang nagsugo sa Akin, at *sila’y inibig Mo, gaya ng pag-ibig Mo sa Akin*” (Juan 17:23). May wika pa bang mas malinaw, o mga salitang mas matibay, para ipahayag ang walang hanggang pag-ibig ng Ama sa lahat ng tinanggap sa

Kanyang Anak? Tunay na makaaawit ang masayang Cristiano nang may mapagpakumbabang galak:

*“Kay mahal, kay mahal ko sa Diyos,
Wala nang hihigit pa;
Ang pag-ibig Niya sa Kanyang Anak,
Gayon din ang sa akin Niya.”*

At dahil inilapit tayo nang ganito kalapit sa Diyos sa persona ng ating Panginoong Jesu-Cristo, kasunod na nito ang ating katiyakan ng kaligtasan. Tayo ay nasa Kanya, kaya kasing-ligtas tayo sa hatol gaya Niya. Namatay Siya bilang kapalit natin, at itinuturing ng pananampalataya na ang Kanyang kamatayan ay kamatayan na rin natin. Ngayon, nabubuhay Siya magpakailanman na hindi na maaabot ng kamatayan at hatol. At tayo ay tinanggap sa Kanya! Kung babagsak Siya (malayo nawa ang ganyang isipin!), babagsak din tayo; pero sinabi Niya, “Sapagkat Ako’y nabubuhay, kayo man ay mabubuhay rin.” Namatay na tayo sa dating ugnayan na kinabibilangan natin ayon sa likas na kalagayan, pero ngayon ay muli tayong binuhay kasama ni Cristo, at ang ating buhay ay nakatago kasama ni Cristo sa Diyos. Pag-isipan nang mabuti ang Colosas 3:1-4.

Ngayon pa lang ay tinitingnan na tayo ng Diyos bilang isang makalangit na samahan, sapagkat si Cristo ay nasa kaluwalhatian bilang ating kinatawan. Kaya sinasabi sa atin: “Ngunit ang Diyos, na mayaman sa awa, dahil sa Kanyang dakilang pag-ibig na ipinag-ibig Niya sa atin, kahit noong tayo’y mga patay dahil sa mga kasalanan, ay binuhay Niya tayong kasama ni Cristo (sa biyaya kayo ay ligtas), at tayo’y ibinangon Niyang kasama Niya at pinaupo tayong kasama Niya

sa mga dakong makalangit kay Cristo Jesus: upang sa mga panahong darating ay maipakita Niya ang di-masukat na kayamanan ng Kanyang biyaya sa Kanyang kagandahang-loob sa atin, sa pamamagitan ni Cristo Jesus” (Efeso 2:4-7). Kaya ang ating kahihinatnan ay tiyak na magpakailanman. Alam natin ang ating nakaraan, kasalukuyan at hinaharap, batay sa awtoridad ng Salita ng Diyos. Dati ay patay tayo dahil sa mga kasalanan; ngayon ay nakaupo na tayo sa mga dakong makalangit kay Cristo Jesus, at sa buong walang hanggan ay magiging papuri sa Kanyang kaluwalhatian bilang patunay ng kapangyarihan ng Kanyang biyaya!

At mabuting tandaan na ang tunay na buhay-Cristiano ay nagmumula sa pagkilala na tayo ay tinanggap na. Kaya idinagdag ng apostol, “Sapagkat tayo'y Kanyang gawa, nilalang kay Cristo Jesus para sa mabubuting gawa, na inihanda ng Diyos noon pa man upang ating lakaran” (t. 10). Ang taong tinanggap na nang ganito sa paglingap sa Minamahal ay tinatawag na ipakita, sa isang banal at walang kapintasang pamumuhay, ang kanyang pagpapahalaga sa biyayang ibinigay sa kanya, at ihayag si Cristo sa kanyang paglakad at pananalita.

Ang katotohanan ding ito ay inilalagay sa harap natin sa kabanata ng Colosas na nabanggit na natin. Ang taong ang buhay ay nakatago kasama ni Cristo sa Diyos ay tinatawag na hubarin ang lahat ng bagay na kanya bilang tao sa laman, at isuot ang mga bagong gawi ng tao kay Cristo.

Pero huwag nating kalilimutan kailanman:—walang anumang merito ang nakakabit sa mananampalataya dahil sa kanyang kabanalan at pagtatalaga ng sarili. Hindi niya iyon kailangan. Tinanggap na siya sa Minamahal, at wala nang maidaragdag pa rito. Walang anumang mapagmahal na pagsunod na maibibigay

niya ang makapagpapamahal pa sa kanya kahit kaunti sa puso ng Diyos.

Pero ngayon, dapat nang maging layunin ng kanyang buhay ang maging kalugud-lugod sa Kanya na sa Kanya siya ay tinanggap. Ito ang ibig sabihin ni Pablo nang isulat niya: “Kaya nga nagsisikap kami, na kami man ay naririto o wala, ay maging kalugud-lugod sa Kanya” (2 Corinto 5:9).

Lahat ng mananampalataya ay tinanggap sa Kanya, at iyan ay magpakailanman. Mula ngayon, dapat maging layunin ng ating kaluluwa na mamuhay nang sa gayon ay araw-araw tayong tanggapin ng Kanya, o maging kalugud-lugod sa Kanya. Ito ang paglakad nang karapat-dapat sa ating mataas at banal na pagkatawag.

Katayuan at Kalagayan

Malamang na hindi magiging malinaw sa iba pang katotohanan ang mananampalatayang naguguluhan ang isip tungkol sa pagkakaiba, ayon sa Kasulatan, ng katayuan at kalagayan. Kung maingat lamang na sasangguniin ng mga naglalayag kasama si Pablo ang kanyang mga kinasihang sulat tungkol dito, gaya ng sa lahat ng iba pang paksa, makikita nila na ang dalawang salitang ito ay ibang-iba ang gamit.

Ang katayuan ay tumutukoy sa ating kakayahang humarap sa Diyos nang hindi hinahatulan; ang kalagayan naman ay may kinalaman sa aktuwal na lagay ng ating kaluluwa. Ang katayuan ay tungkol sa pribilehiyo, at tumitingin sa ginawa ng Diyos, sa Kanyang masaganang biyaya, para sa bawat mananampalataya. Ang kalagayan ay kung gaano tumutugma rito ang sariling karanasan ng isang tao. Ang katayuan ay walang hanggan at hindi malalabag. Ang kalagayan ay nagbabago-bago at nakasalalay sa kung paano lumalakad ang isang tao kasama ng Diyos.

Hindi si Pablo ang una o ang tanging manunulat ng Bibliya na gumamit ng salitang tumayo. Makatutulong ang ilang halimbawa mula sa ibang bahagi ng Kasulatan para luminaw kung paano ito ginagamit. “Ang masama ay hindi *tatayo* sa paghuhukom” (Awit 1:5). “Ang mga hangal ay hindi *tatayo* sa Iyong paningin” (Awit 5:5). “Kanilang sinabi kay Haman, upang makita kung ang mga bagay ni Mardocheo ay *tatayo*” (Esther 3:4). “Dumating na ang dakilang araw ng Kanyang poot, at sino ang makatatayo?” (Apocalipsis 6:17). Marami pang maidaragdag dito, pero sapat na ang mga ito upang makita kung paano ginagamit ang salita. Ang tumayo ay halos kapareho ng

kakayahang humarap sa trono ng paghuhukom, at mapatunayang walang hatol. Ngayon, ihambing sa mga talatang ito ang Roma 5:1, 2: “Kaya’t yamang inaring-ganap sa pamamagitan ng pananampalataya, tayo ay may kapayapaan sa Diyos sa pamamagitan ng ating Panginoong Jesu-Cristo; sa pamamagitan Niya ay nakapasok din tayo sa pananampalataya sa *biyayang ito na ating kinatatayuan*, at nagagalak tayo sa pag-asa sa kaluwalhatian ng Diyos.” Pansinin din ang 1 Corinto 15:1, “Ngayon, mga kapatid, ipinapahayag ko sa inyo ang Ebanghelyo na ipinangaral ko sa inyo, na inyo namang tinanggap, at siya *ninyong kinatatayuan*.”

Hindi makatatayo ang masama, pero bawat mananampalataya ay may katayuang hindi matitinag. Ano ang batayan ng katayuang ito? Ang mabuti ba niyang karanasan, ang kasiyahan niya sa mga bagay ng Diyos, ang sigla niya sa paglilingkod, ang masaya niyang kalagayan? Hindi kailanman! Nakatayo siya sa biyaya, ang biyayang inihayag sa Ebanghelyo.

Kaya ang ating katayuan ay isang napakalawak na salita, na sumasaklaw sa lahat ng ginawa ng Diyos para sa atin sa gawain ng Kanyang Anak. Sa mga naunang sulat ay pinag-isipan natin ang ating kapatawaran, ang ating pag-aaring-ganap, ang ating pagpapabanal ayon sa katayuan, ang pagtanggap sa atin kay Cristo: lahat ng pagpapalang ito ay kaugnay ng ating katayuan. Hindi tayo makapagdadagdag o makababawas sa ginawa sa atin ng Diyos kay Cristo. Kaya mayroon tayo magpakailanman ng isang sakdal at hindi matitinag na katayuan sa harap ng Diyos. Maaaring gumuho ang mga mundo at lumipas ang kalangitan, pero ang mananampalataya sa Panginoong Jesu-Cristo ay nakatayo nang lubos na ligtas, malaya sa lahat ng hatol.

Ibig bang sabihin nito na ang kalagayan ng kaluluwa ng bawat mananampalataya ay kasing-ganda na ng maaaring hangarin? Malayo iyan. Kung ganoon nga, bakit pa kailangan ang lahat ng paalala tungkol sa maka-Diyos na pamumuhay na matatagpuan sa mga sulat at sa iba pang bahagi ng Salita ng Diyos? Pansinin, halimbawa, ang pag-aalala ng apostol na ang kalagayan ng kanyang minamahal na mga taga-Filipos ay tumugma kahit papaano sa kanilang katayuan.

Wala siyang anumang alinlangan tungkol sa kanilang katayuan. Alam niyang hindi na iyon mababago kailanman. Kaya sinabi niya sa kanila na tiwala siya na Siya na nagsimula ng mabuting gawa sa kanila ay tatapusin ito hanggang sa araw ni Jesu-Cristo. Pero umaasa siyang maipadala si Timoteo sa kanila upang siya (si Pablo) ay maaliw kapag nalaman niya ang kanilang *kalagayan*. Hindi lahat ng nagsasabing manggagawa sa salita at aral ay likas na nagmamalasakit sa kanilang *kalagayan*, pero alam niyang ang ganitong malasakit ng isang pastol ay katangian ni Timoteo (kabanata 2:19, 20).

Nag-aalala ba sina Pablo at Timoteo kung ang mga banal na ito ay “nananatiling ligtas,” kung gagamitin ang isang mangmang na pananalitang karaniwan sa ilan ngayon? Hindi talaga. Alam nilang inayos na ng Diyos magpakailanman ang tanong ng kanilang kaligtasan. Pero nais nilang makitang nahahayag ang bunga para sa Diyos sa buhay ng mga banal. Nais nilang makita silang masayang nagpapatuloy nang magkakasama, gaya ng nararapat sa isang samahan ng mga tinubos. At ito ang tinutukoy ng *kalagayan*. Ito ay karanasan; pero ang karanasan at ang katayuan ay dalawang bagay na ibang-iba. Kapag tinatawag ng Diyos ang mga mananampalataya na “mga banal,” ibig sabihin, mga ibinukod o mga banal, ang tinutukoy Niya ay

ang kanilang katayuan. Kapag pinapaalalahanan Niya silang maging banal, gaya Niyang banal, ang tinutukoy Niya ay ang kalagayan ng kanilang kaluluwa, na nakikita sa kanilang panlabas na mga gawi.

Maaaring isipin natin na walang dapat tawaging banal hangga't hindi pa siya nagiging lubos na banal sa karanasan. Pero hindi iyan ang paraan ng Diyos. Tinatawag Niya tayong mga banal mula sa unang sandali ng ating pananampalataya kay Cristo, at saka Niya tayo inuutusang mamuhay gaya ng nararapat sa mga banal. Tinatawag Niya tayong Kanyang mga anak, at saka Niya tayo pinapaalalahanang maging masunuring mga anak. Pinabanal Niya tayo sa pamamagitan ng dugo ng Kanyang Anak, at saka Niya tayo hinuhugasan ng Salita upang tayo ay mapabanal sa praktikal na pamumuhay. Pinatatawad Niya ang lahat ng ating kasalanan at inaaring-ganap tayo mula sa lahat ng bagay sa sandaling una tayong magtiwala sa Kanyang Anak. Mula noon ay pinatawad na tayo magpakailanman. Ito ang ating katayuan. Pero dahil madalas ay mahina ang ating aktuwal na kalagayan, may kapatawarang maaaring kailanganin natin araw-araw. Iyan ang kapatawaran ng Ama, bilang pakikitungo Niya sa kalagayan ng Kanyang pamilya. Sa sandaling nagtiwala ka kay Cristo, natapos na magpakailanman ang iyong pananagutan bilang makasalanang humaharap sa Diyos ng paghuhukom. Mula sa sandaling iyon, sakdal na ang iyong katayuan. Pero sa mismong sandaling iyon din nagsimula ang iyong pananagutan bilang isang *anak*, na humaharap sa iyong *Ama*. Kung magkulang ka rito, kung mababa ang iyong kalagayan at dahil dito ay nalalapastangan ang iyong Ama, huwag kang sumandal sa katotohanan ng iyong katayuan at magsabing, “Wala akong kasalanang dapat ipagtapat,” kundi pumunta ka agad sa iyong mapagmahal na Ama at aminin mo

ang lahat ng pagkukulang, hatulan mo ang mababang kalagayan, at hingin mo ang Kanyang biyaya upang umangat sa isang mas mataas at mas mabuting kalagayan ng kaluluwa na doon ay luluwalhatiin Siya ng iyong buhay. Gawin mong laging layunin na ang iyong kalagayan ay umabot sa iyong katayuan, upang ang biyaya ay maitanghal sa lahat ng iyong mga gawi.

Pakikipag-isa

Ibinigay sa atin ng Diyos ang Kanyang katotohanan upang ang ating mga isipin ay mahubog na katulad ng sa Kanya. Ito ang pagtatamasa ng pakikipag-isa sa Kanya. Ang nauna nating pag-aaral, tungkol sa katayuan at kalagayan, ay likas na naghahanda ng daan para pag-isipan ang pinagpalang paksang ito ng tunay na nararanasang pakikipag-isa sa Diyos, “Na Siyang nagligtas sa atin, at tumawag sa atin ng isang banal na pagtawag, hindi ayon sa ating mga gawa kundi ayon sa Kanyang sariling layunin, at sa biyayang ibinigay sa atin kay Cristo Jesus bago pa nagsimula ang sanlibutan” (2 Timoteo 1:9, 1911 Vers.). Siya, na nagpala sa atin nang ganito kasagana, ay nagnanais na makasama tayo sa isang buhay at masayang pakikipag-isa sa Kanya, at ito rin ang likas na hangarin ng bawat kaluluwang binago. Sa likas na kalagayan at sa gawa ay hiwalay tayo at kaaway ng Diyos dahil sa masasamang gawa, pero kapag kumilos na ang biyaya sa kaluluwa, kapag naganap na ang bagong pagsilang, agad na sumisibol ang pananabik na makipag-isa sa Pinagpala na ngayon ay tinatawag natin sa pamamagitan ng Espiritu na “Abba, Ama.”

Ang pakikipag-isang ito ay hindi bagay na pantao. Ang tao sa laman ay hindi maaaring makipag-isa sa Diyos. Nakikilala at natatamasa lamang ito sa kapangyarihan ng Espiritu. Ang tuwirang paraan upang mapanatili ito ay ang Salita ng Diyos at ang panalangin. Sa Bibliya, nagsasalita sa akin ang Diyos. Sa panalangin, ako naman ang nagsasalita sa Kanya. Ginagamit ko rito ang salitang panalangin sa pinakamalawak nitong kahulugan; hindi lamang paghiling, kundi pati ang pagtataas ng puso sa Diyos sa pagpupuri.

May ilan tayong pinagpalang halimbawa nito sa karanasan ni Pablo. Kunin, halimbawa, ang unang labing-isang kabanata ng sulat sa mga taga-Roma. Sa mga kabanata 1 hanggang 8, inilalahad ng Diyos, sa pamamagitan ng Kanyang Espiritu, ang maaari nating tawaging maluwalhating banal na pilosopiya ng plano ng kaligtasan; habang sa mga kabanata 9 hanggang 11 ay inilalahad Niya ang Kanyang mga paraan sa iba't ibang panahon. Ano ang bunga kapag naunawaan ng kaluluwa ang lahat ng ito? Nauuwi ito sa isang pagbulalas ng papuri na talagang bumubukal sa matagumpay na galak mula sa kaluluwa ng apostol sa talata 33 ng kabanata 11: “O kalaliman ng kayamanan ng karunungan at kaalaman ng Diyos! Kay hirap saliksikin ng Kanyang mga paghatol, at ang Kanyang mga daan ay hindi matunton!” Ito ang pakikipag-isa; at isang napakabanal at napakaligayang bagay ang mabihag nang ganito ng kahanga-hangang mga panukala at mga daan ng Diyos.

Sa Efeso 1 ay may isa pa tayong magandang halimbawa ng ganito ring bagay. Sa unang bahagi ng kabanata ay may kahanga-hangang paglalahad ng walang hanggang layunin ng Diyos. Pagkatapos, mula sa talata 15, nananalangin ang apostol na ang iba ay makapasok at matamasa ang mahahalagang bagay na ito, na walang hanggang lampas sa abot ng pang-unawa ng tao. Muli, sa kabanata 3, inilalahad ang katotohanan ng dakilang hiwaga, na sana ay matalakay ko sa susunod na sulat ng seryeng ito, at sa talata 14 ay sinabi niya: “Dahil dito (ibig sabihin, dahil sa kapangyarihan ng katotohanang ito sa kanyang sariling kaluluwa) iniluluhod ko ang aking mga tuhod sa Ama ng ating Panginoong Jesu-Cristo”—at ano ang laman ng panalangin ng ito? Na ang mga mananampalatayang sinusulatan niya, “ay makaunawa kasama ng lahat ng mga banal kung ano ang lapad at haba, at lalim at taas [ng napakadakilang hiwagang

ito], at makilala ang pag-ibig ni Cristo, na di-maabot ng kaalaman, upang kayo ay mapuspos ng buong kapuspusan ng Diyos” (tt. 18, 19). At muli, isang malakas na papuri ang pumapailanlang mula sa kanyang sariling puso: “Ngayon, sa Kanya na makagagawa nang lubhang sagana nang higit sa lahat ng ating hinihingi o iniisip, ayon sa kapangyarihang kumikilos sa atin, sa Kanya ang kaluwalhatian sa Iglesya kay Cristo Jesus sa lahat ng salinlahi magpakailanman. Amen” (tt. 20, 21, 1911 Vers.). Ganoon kahigpit ang hawak ng katotohanan sa kaluluwa ni Pablo kaya nananabik siyang makibahagi rito ang lahat ng banal, at ang kanyang puso ay umaabot sa Diyos, ang Pinagmulan nito, sa walang hanggang pagsamba. Mul kong sinasabi, ito ang pakikipag-isa.

Hindi ito isang masayang pakiramdam o isang kalagayan ng relihiyosong pagkasabik. Ito ang pagtatamasa ng kaluluwa sa ipinakilala ng Diyos, sa Kanyang Salita, para sa ating ikatitibay. Tinatawag Niya tayong Kanyang mga kaibigan, at nais Niyang makibahagi ang Kanyang mga kaibigan sa Kanyang mga isipin.

Ganyan nga ngayon; hindi maaaring magkaroon ng tunay na pakikipag-isa sa Diyos nang hindi kumakain sa Salita ng Diyos. Hindi mapapalitan ng pagbabasa ng mabubuting aklat ang maingat na pagbubulay-bulay na ito sa Banal na Kasulatan. Walang duda, ang kaluluwang tinuturuan ng Espiritu ay agad na magsisimulang makita ang isip ng Diyos, at makita ang Kanyang kaluwalhatian na nahahayag kahit sa walang-buhay na kalikasan; pero kailangan niya ng isang isip na punung-puno ng Kasulatan upang maakay siya hanggang doon.

At ngayon, isa pang mahalagang punto: hindi maaaring magkaroon ng tunay na pakikipag-isa sa Diyos habang pinapayagan sa buhay ang kasamaang hindi hinahatulan. Hindi

mo matatamasa ang Diyos habang nagpapakasasa ka sa kasalanan nang sabay; gaya rin na hindi mo matatamasa ang pagbubulay-bulay sa Kasulatan habang ginagawa mo ang hindi banal. Sa Bibliya ni Bunyan ay nakasulat, “Ilalayo ka ng aklat na ito sa kasalanan, o ilalayo ka ng kasalanan sa aklat na ito.”

Huwag mo itong kalimutan, mahal na baguhang mananampalataya. Maging malinis ka. Maging banal ka sa praktikal na pamumuhay; saka mo matatamasa ang Salita ng Diyos, at gagamitin ito ng Espiritu Santo bilang paraan upang akayin ang iyong puso sa Diyos at punuin ng papuri ang iyong kaluluwa. At ito ang pagiging kaisa ng Kataas-taasan.

May mga taong nagsasalita tungkol sa pagiging “Kaugnay ng Walang Hanggan,” pero binabalewala naman nila kapwa ang Kasulatan bilang ang nasusulat na Salita, at si Cristo Jesus bilang ang buhay na Salita. At ang ibig nilang sabihin doon ay maabot ang isang kalagayan ng mahinahong isip ayon sa pilosopiya, na sa kaso ng mga taong mapagmataas na tumatalikod sa Krus ni Cristo, ay para lang isang bulag na nasa bingit ng bangin na tumanggi sa kamay na iniabot upang iligtas siya, at nagpatihulog nang patiwarik, habang mahinahong pinapaniwala ang sarili na sa malambot na higaan siya babagsak sa halip na sa matatalim na bato. Ang kanyang kahinahunan ay kahangalan lamang; at ganyan din ang lahat ng hungkag na usapang ito tungkol sa pakikiisa sa Espiritu ng Sansinukob habang tinatanggihan ang patotoo ng Diyos.

Huwag kang padaya sa huwad, mahal kong mambabasa; kundi habang nagsasalita nang may kapangyarihan sa iyong kaluluwa ang Salita ng Diyos, lumakad ka sa Espiritu, at hindi mo bibigyang-kasiyahan ang mga pita ng laman, at makikilala mo ang tunay at ang totoo. Sa ganitong paraan ay matatamasa mo,

dito sa lupa, ang isang matamis na patikim ng magiging walang hanggang bahagi ng lahat ng tinubos, ang pakikibahagi sa kagalakan ng iyong Panginoon.

Ang Kapulungan Bilang Katawan ni Cristo

Noong panahon ng kanyang pagbabalik-loob sa daan patungong Damasco, ipinahayag kay Pablo ang binhi ng isang dakilang katotohanan, na kalaunan ay naging pinakapangunahin sa lahat ng mga aral na kanyang tungkulin, bilang apostol, na ipakilala “upang sundin sa pananampalataya.” Nakapaloob na ito sa hamon ng Panginoon ng kaluwalhatian, “Saulo, Saulo, bakit mo Ako inuusig? Noon unang ipinahayag na si Cristo at ang Kanyang mga banal sa panahong ito ng biyaya ay iisa. Ang galawin ang pinakamahina sa kanila ay ang galawin Siya; sapagkat silang lahat ay mga sangkap ng iisang katawan na Siya ang niluwalhating Ulo sa Langit.

Ngunit ang aral na ito tungkol sa iisang katawan ay hindi kailanman binanggit ng sinumang apostol maliban kay Pablo. Tinatawag niya itong “ang pangangasiwa ng hiwaga” na lalo na ipinagkatiwala sa kanya. Sa katunayan, ito ang natatanging katotohanan ng kanyang malawak at sari-saring ministeryo.

Ito ang kanyang tinutukoy sa Roma 16:25-27: “Ngayon sa Kanya na makapagpapatatag sa inyo ayon sa aking Ebanghelyo at sa pangangaral kay Jesu-Cristo, ayon sa pahayag ng hiwaga na inilihim mula pa nang pasimula ng sanlibutan, ngunit ngayon ay inihayag, at sa pamamagitan ng mga kasulatan ng mga propeta (o, sa pamamagitan ng mga sulat na makahula, ibig sabihin, ang kanyang sariling mga sulat), ayon sa utos ng walang hanggang Diyos, ay ipinakilala sa lahat ng bansa upang sundin sa pananampalataya: sa Diyos na tanging marunong, sumakanya nawa ang kaluwalhatian sa pamamagitan ni Jesu-Cristo magpakailanman. Amen.” Ang likas ng hiwagang ito ay

inilahad sa Efeso 3:1-12. Doon ay isinulat niya ang tungkol sa pangangasiwa ng biyaya ng Diyos na ibinigay sa kanya para sa mga Gentil, at idinagdag niya: “Kung paanong sa pamamagitan ng pahayag (hindi sa pag-aaral ng Biblia) ay ipinakilala Niya sa akin ang hiwaga . . . na sa ibang mga panahon ay hindi ipinakilala sa mga anak ng tao, gaya ng ipinahahayag ngayon sa Kanyang mga banal na apostol at mga propeta sa pamamagitan ng Espiritu: na ang mga Gentil ay kapwa tagapagmana, at kabahagi ng iisang katawan, at kabahagi ng Kanyang pangako kay Cristo sa pamamagitan ng Ebanghelyo: ... at upang ipakita sa lahat ng tao kung ano ang pakikisama sa hiwaga, na mula pa nang pasimula ng sanlibutan ay natatago sa Diyos, na lumikha ng lahat ng bagay sa pamamagitan ni Jesu-Cristo: upang ngayon ay maipakilala sa mga pamunuan at mga kapangyarihan sa mga dakong makalangit, sa pamamagitan ng Iglesya, ang sari-saring karunungan ng Diyos.”

Napakalawak at napakapagpala ng talatang ito, at hindi ko na susubukang ipaliwanag ito nang buo rito. Ngunit ang nais kong mapansin ng baguhang mananampalataya ay ito: ang katotohanan na ang Judio at ang Gentil, sa sandaling sila'y ipanganak ng Diyos, ay pinag-iisa ng Espiritu sa iisang katawan, at sa pamamagitan din ng Espiritung iyon ay iniuugnay kay Cristo bilang Ulo sa Langit, ay isang katotohanang hindi pa kailanman naipakilala noon. Hahanapin mo ito sa Lumang Tipan pero hindi mo matatagpuan. Wala ito roon, sapagkat ito ay “natatago sa Diyos.” Ito ang lihim na layunin ng Kanyang puso, na ihahayag lamang matapos itakwil ang Kanyang Anak. Naging totoong katotohanan ito nang ibigay ang Espiritu Santo noong Pentecostes. Ito ang tinutukoy ni Pablo nang isulat niya: “ Sapagkat kung paanong ang katawan ay iisa, at may maraming sangkap, at ang lahat ng

sangkap ng katawang iyon, bagama't marami, ay iisang katawan; gayundin naman si [ang] Cristo. Sapagkat sa iisang Espiritu ay binautismuhan tayong lahat sa iisang katawan, maging Judio o Gentil, maging alipin o malaya; at tayong lahat ay pinainom sa iisang Espiritu.”

Sa iisang katawang ito kabilang ang bawat mananampalataya sa Panginoong Jesu-Cristo. Ang kaloob na Espiritu Santo, na nananahan sa lahat ng mga ligtas, ang nag-iisa sa atin sa bawat Cristiano sa ibabaw ng lupa. Ito lamang ang tunay na “Katoliko at Apostolikong Iglesya.” Noong pasimula, wala nang iba pa. “Idinaragdag ng Panginoon sa Iglesya araw-araw ang mga naliligtas” (Mga Gawa 2:47). Walang naiisip na ibang pagiging kaanib, bagama't hanggang sa natatanging pahayag na ibinigay kay Pablo, hindi pa nakikita na ang ibig sabihin nito ay pagiging sangkap ng katawan ni Cristo.

Umiiral na ang katotohanan bago pa ito nalaman. Ngayon, dapat ay may malinaw na liwanag ang bawat banal tungkol dito, sapagkat sa lahat ng dako ay ipinahahayag ito, o itinuturing nang alam na, sa mga sulat ni Pablo.

Ang Efeso ay halos puno nito; ipinapakita nito ang layunin ng Diyos na tipunin ang lahat ng bagay kay Cristo bilang Ulo, at, bilang paghahanda rito, ang pagbuo ng iisang katawan. Pagkatapos, ibinibigay naman ng Colosas ang kabilang panig, na itinataas si Cristo bilang Ulo, at idinidiin sa mga Cristiano ang kanilang pananagutang huwag kumilala ng ibang ulo, kundi magpasakop sa Kanya sa lahat ng bagay. Ang 1 Corinto naman ay tinalakay ang lahat ng ito sa praktikal na paraan, na ipinapakita kung ano dapat ang bunga nito sa ating araw-araw na paglakad bilang mga sangkap ng isa't isa at mga sangkap ni Cristo.

Ngayon, sa anong paraan ang dakilang katotohanang ito ay “ipinakilala upang sundin sa pananampalataya?” Malinaw na ang ibig sabihin lamang nito ay isang katotohanan ito na inaasahang panghahawakan ng bawat mananampalataya sa praktikal na paraan. At tiyak na kasama rito ang pagkilala sa iisang katawan lamang at iisang Ulo, na tiyak na maglalagay sa isang tao sa labas ng lahat ng sistemang gawa ng tao, at malayo sa pagkilala sa anumang ulong tao. “Kailangang may ulo ang Iglesia!” ang hamon ng mga Romano Katoliko kay Luther, habang ipinaglalaban nila ang mga pag-aangkin ng Papa. “Oo,” sagot ng makapangyarihang tagapagtanggol ng repormasyon, “at ang Ulong iyon ay si Cristo!”

Mahal kong baguhang banal, huwag na huwag mong hahayaang mapasama ka sa anumang samahan kung saan kailangan mong bitawan ito. Manghawakan ka sa Ulo anuman ang kapalit. At kung nanggahawakan ka sa Ulo, makatwiran lamang na iisang katawan lamang ang iyong kikilalanin; sapagkat ang isang ulo na may maraming katawan ay hindi maisip.

“Saan sa iba’t ibang katawan ni Cristo ka kabilang?” minsan ay tanong sa akin ng isang klerigo. Ang tanging naisagot ko ay, “May iisang katawan, at wala na akong alam na iba.”

Hindi rin naman ito nagbubunga ng hindi mabuting damdamin o ng malupit at mapanuring kaisipan tungkol sa iba, na kasing-mahal din ni Cristo, na maaaring hindi pa naliliwanagan tungkol sa dakilang hiwagang ito. Ang mismong katotohanan na tayong lahat ay mga sangkap ng isa’t isa ang dapat pumigil dito. Hindi lahat ay magkakapareho ng pananaw, at hindi magiging ganoon hanggang sa dumating ang Panginoong Jesus; ngunit hindi iyon dapat makahadlang sa maalab na pag-

ibig na umaagos sa bawat sangkap ng katawan ni Cristo sa lupa.

“Saang iglesya ka kabilang?” minsan ay tanong sa isang ebangelista ng isang babaeng may mabuting hangarin.

“Ako ay Cristiano,” ang sagot niya, “kabilang ako sa katawan ni Cristo.”

“Ay, siyempre,” ang tugon ng babae, “alam ko iyon. Ako rin, at kaanib din ako ng iglesya.”

“Ah, kapatid ko,” sagot niya, “iyan mismo ang pagkakaiba natin. Ikaw ay Cristiano *at*. Ako ay Cristiano lamang. Noon ay Cristiano *at* din ako; ngunit nang malaman kong ‘may iisang katawan at iisang Espiritu,’ tumigil na akong maging Cristiano *at*. Mula noon ay Cristiano na lamang ako.”

“Pero,” bulalas niya na halatang namangha, “kung ganoon, hindi ko makita kung paano mo itinatangi ang sarili mo sa ibang mga Cristiano.”

“Kasi, alam mo,” ang mahinahong sagot, “wala akong hangaring itangi ang sarili ko sa mga kapwa Cristiano. Kaisa ako nilang lahat; at nais kong makita nilang lahat sa akin ang isang kapwa sangkap ng katawan ni Cristo.”

Ito ang nais kong irekomenda sa iyo. Nang iligtas ka ng Diyos, inilagay ka Niya sa katawan ni Cristo. Anong ibang pagiging kaanib pa ang kailangan o nais mo? Ikaw ay sangkap ng Iglesya ng Diyos, ang Iglesya ng mga Panganay, na ang mga pangalan ay nakasulat sa Langit. Ano pa ang hahanapin mo?

Bago pumasok ang kalituhan ng sektaryanismo, “ang lahat ng nagsisampalataya ay magkakasama,” at sinabi tungkol sa kanila sa isang hindi malilimutang pagkakataon na “ang mga

tumanggap ng kanyang salita ay binautismuhan: at nang araw ding iyon ay nadagdag sa kanila—[ibig sabihin, sa mga nabautismuhan na ng Espiritu sa iisang katawan]—ang may tatlong libong kaluluwa. At sila'y nanatiling matatag sa turo at pakikisama ng mga apostol, sa pagpipira-piraso ng tinapay, at sa mga panalangin” (Mga Gawa 2: 41, 42).

Wala nang iba pang kailangan ang pananampalataya ngayon. Nananatili ang Salita ng Diyos, at nasa bawat mananampalataya na kumilos ayon dito, anuman ang patuloy na lumalalang pagtalikod. Kahit dalawa o tatlo lamang ang gumawa nito, may pakikisama, at masisiyahan sila kay Cristo sa paraang hindi mangyayari kapag nakalimutan ang Kanyang lugar bilang Ulo at binalewala ang katotohanang “may iisang katawan.”

Ang Kapulungan sa Lokal na Anyo Nito

Kaagapay ng katotohanan tungkol sa Kapulungan bilang katawan ni Cristo ay ang katapat na katotohanan ng lokal na kapulungan, ang grupo ng mga mananampalataya sa isang partikular na lugar, na kumikilos batay sa iisang katawan.

Marahil ay masasabing, kung tutuusin, walang tahasang ipinahayag na aral tungkol sa lokal na kapulungan, ngunit kapwa ang Mga Gawa at ang mga Sulat ay nagbibigay sa atin ng maraming halimbawang pangyayari at mga tala ng kasaysayan na tumutulong sa atin na malinaw na makita ang paraan ng Diyos sa pag-aayos ng mga grupong ito ng mga mananampalataya na nagtitipon sa walang kapantay na pangalan ng Panginoong Jesu-Cristo. Sapagkat ang Kanyang sariling mga salita: “Kung saan ang dalawa o tatlo ay nagkakatipon sa (o, tungo sa) Aking Pangalan, naroon Ako sa gitna nila” (Mateo 18:20), ay malinaw na angkop sa lahat ng pagtitipon ng Kanyang bayan na ayon sa Kasulatan. Siya ay laging magiging Sentro at kinikilalang Ulo, na mangunguna sa mga papuri at pagsamba ng Kanyang mga banal, gaya rin ng nasusulat, “Sa gitna ng Iglesia (Kapulungan) ay aawit Ako ng papuri sa Iyo” (Hebreo 2:12).

Noong pasimula, ang lokal na kapulungan sa Jerusalem at ang Kapulungan na katawan ni Cristo ay iisa. Ang bawat sangkap ng katawang iyon ay, kahit sa maikling panahon lamang, bahagi ng lokal na kapulungan sa lunsod na iyon. Pagkatapos, nang magkawatak-watak ang mga mananampalatayang ito, nang umuwi sa kani-kanilang tahanan ang mga dumalaw noong Pentecostes, o nang ang iba ay mapalayas sa Jerusalem dahil sa pag-uusig—at nang dalhin din ang Ebanghelyo sa Samaria, at

pagkatapos ay sa mga Gentil—saanman matagpuan ang isang grupo ng mga sangkap ng katawan ni Cristo, naroon ang isa pang lokal na kapulungan. Ito lamang ang paraan kung paano nabuo ang magkakahiwalay na pagtitipon. Ang “dalawa o tatlo” sa isang partikular na lugar ay pinagsama-sama ng Espiritu sa Pangalan ng Panginoong Jesus, at sa ganito ay umusbong ang isang lokal na kapulungan. Sa maliit na grupong ito ay may iba pang nadagdag, habang inihahayag ng biyaya si Cristo sa kanilang mga kaluluwa, at sila naman ay naging kabahagi ng mga pagpapala ng bautismo ng Espiritu, na kinikilalang Panginoon ang itinakwil na si Jesus.

Kaya't simple ang lahat. Walang organisasyong gawa ng tao, walang mabigat na makinarya ng simbahan, walang pagiging kaanib sa isang sekta. Ang kinikilalang sangkap ng katawan ni Cristo sa Jerusalem, kapag naglakbay o pumunta sa ibang lugar at nagpakilala roon bilang isang nagpapasakop kay Cristo na Ulo, ay agad na itinuturing na isa sa kanila. Natagpuan na niya ang sarili niyang grupo. Mula pa sa unang panahon ay binibigyan ng mga sulat ng rekomendasyon ang ganitong mga kapatid, upang agad silang makilala sa mga lugar kung saan hindi sila personal na kilala (Roma 16:1, 2; 2 Corinto 3:1; Mga Gawa 18:27). Pero iyon lang. Walang pagpapaalis sa isang “kaanib” mula sa iglesya sa Efeso upang “umanib” sa iglesya sa Filipos. Kung siya ay kilalang sangkap ng katawan ni Cristo sa Efeso, buong galak siyang kinikilala bilang ganoon sa Filipos kapag napatunayan nang maayos ang kanyang pag-aangkin.

Habang binabalikan natin ang lahat ng ito, gaano katindi ang pagkadamang tumatama sa kaluluwa na napakalayo na ng Sangkakristiyanuhan sa kasimplehan ng mga unang araw! At ang katotohanang iyon mismo ang nagtutulak sa atin na

magtanong: Posible pa ba ngayon na kumilos nang gaya ng ginawa nila noon?—noong mainit pa ang pag-ibig, at bago pa sinira ng masasama at mapanirang aral ang dapat sana'y laging nananatili, sa panlabas na anyo, na “Iglesya ng Diyos na buhay, ang haligi at saligan ng katotohanan” (1 Timoteo 3:15). Ang sagot ay ang lahat ng pagbagsak at pagkabigong ito ay nakita na ng Espiritu Santo, at malinaw na ibinigay ang mga tagubilin kung paano kumilos kapag dumating na ang malungkot na pagkasirang ito. Sa Mga Gawa 20, kung saan nagbigay si Pablo ng kanyang pamamaalam sa matatandang kapatid ng kapulungan sa Efeso, binalaan niya sila tungkol sa mismong mga bagay na ating pinag-uusapan; ngunit sa katapusan ay sinabi lamang niya, “Ipinagkakatiwala ko kayo sa *Diyos at sa salita ng Kanyang biyaya*” Kaya’t ang Salita ng Diyos ay sapat na sa lahat, anuman ang kalamigan ng puso at pagtalikod na maaaring laganap.

Kung gayon, anong landas ang itinuturo sa atin kapag dumating ang ganitong masasamang araw? Magtayo ba ng mga sekta at mga sistema, na napapaderan ng mahihigpit na kredo at sinusuhayan ng mga patakarang gawa ng tao? Hindi talaga. Ano kung gayon? Bumalik sa “yaong mula pa sa pasimula.” Alamin kung paano ang mga bagay noong una, at kumilos ayon sa ipinapakilala ng Salita ng Diyos.

Pero hindi ba tayo literal na dadagsain ng lahat ng uri ng di-banal na nagtuturo ng kamalian? Hindi naman iyon kailangang mangyari; sapagkat ang Salita ring iyon ang malinaw na nagsasabi sa atin kung sino ang dapat tanggapin sa pakikipag-isa, at kung sino ang dapat tanggihan sa pakikisamang Cristiano. Tinatawag tayong tanggapin ang lahat ng ang mga aral at pamumuhay ay nagpapatunay na sila ay mga sangkap ni

Cristo, at nagpapasakop sa Kanya bilang Panginoon at Ulo. Kung ang isang tao ay hindi wasto ang turo, *maaaring* siya ay sangkap ni Cristo pero hindi siya nagpapasakop sa Kanya, at hindi siya dapat tanggapin hanggang hindi nahahatulan ang kasamaan. At ganoon din sa mga usaping moral. Ang isang nahulog sa di-banal na pamumuhay ay *maaaring*, sa kabila ng lahat, isang mananampalataya na ang pagkabigo ay pansamantala lamang; gayunman, hindi natin siya *maaaring* tanggapin sa ganoong kalagayan. Kailangan nating maghintay hanggang makita natin ang patunay ng kanyang pagpapasakop kay Cristo sa paghatol niya sa kanyang kasalanan.

Ito ay higit na binabalewala sa Sangkakristiyanuhan sa pangkalahatan, na naging tulad ng isang malaking bahay kung saan ang mga mamahalin at karaniwang sisidlan ay pinaghalo-halo. Kung nais ng isang tao na maging “sisidlang ukol sa karangalan, pinabanal at nararapat sa paggamit ng Panginoon,” tinatawag siyang linisin ang sarili mula sa halong ito, sa pamamagitan ng paghiwalay niya rito. Pagkatapos ay hahanap siya ng pakikisama sa mga kapwa humiwalay, at “sundin ang katuwiran, pananampalataya, pag-ibig, kapayapaan, kasama ng mga tumatawag sa Panginoon mula sa malinis na puso” (2 Timoteo 2:19-22); at sa ganitong magkasamang paglakad ay napananatili ang batayan ng iisang katawan. Kung ang mga grupo sa iba't ibang lugar ay ganoon din nagtitipon, sila ay nasa iisang posisyon, at sa ganito, sa prinsipyo, ay bumabalik sa yaong mula pa sa pasimula.”

Ang paggawa nito ay walang pagmamataas. Hindi ito “muling pagtatayo ng Iglesya.” Ito ay pagkilala sa pagkasira ng Iglesya at, sa kasimplehan, “pagsisikap na ingatan ang pagkakaisa ng Espiritu sa bigkis ng kapayapaan” (Efeso 4:3). *Maaaring* may

mga kahirapan, at tiyak na darating ang mga iyon. May mga gulong lilitaw. May mga kalungkutang kailangang harapin. Ngunit kung may pagkapit kay Cristo at sa Kanyang katotohanan, matatagpuang sapat ang Salita ng Diyos para tugunan ang bawat kasong lumitaw.

Dahil sa wasak at maruming kalagayan ng Sangkakristiyanuhan, kailangang maging mas maingat kung kanino ibibigay ang pakikisama. Ngunit ang puso ay dapat laging bukas sa lahat ng ang pamumuhay at aral ay nagbibigay ng mabuting patunay na sila ay kabilang sa iisang katawan at nagpapasakop sa iisang Panginoon. Kakailanganin ang natatanging pagkilatis, baka sa pakikisama sa mga di-banal ay maging kabahagi sila ng mga kasalanan ng ibang tao; sapagkat ang makisama sa isang taong nasa masamang landas, kahit ang batiin lamang siya bilang kapatid, ay ang gawin ang sarili na “kabahagi ng kanyang masasamang gawa.” (Tingnan ang 2 Juan.)

Ngunit kung hahayaan nating ang Kasulatan ang humatol, mawawala ang bawat kahirapan. Noong pasimula, ang naaangkop sa isang kapulungan ay naaangkop sa lahat, sapagkat lahat ay iisa; at kung kikilalanin ang parehong prinsipyo ng mga mananampalatayang nagtitipon sa simpleng paraang inilarawan sa itaas, malulutas nito ang maraming kalituhan at maiiwasan ang pagbubukod at pagsasarili, na siyang kambal na kaaway ng praktikal na pakikisama sa pagitan ng mga lokal na grupo ng mga mananampalataya.

Ang Bautismo at mga Kaugnay na Katotohanan

Ang bautismo ang panimulang ordenansa ng Kristiyanismo. Ipinahahayag nito ang pagpapasakop sa pagka-Panginoon ni Cristo. Ang balewalain ang sinabi ng Diyos tungkol sa napakagandang ordenansang ito na puno ng kahulugan, gaya ng ginagawa ng ilan ngayon, sa dahilang hindi raw ito kabilang sa natatanging pahayag na ibinigay kay Pablo, kaya't wala raw itong lugar sa pangangasiwa ng hiwaga, ay ang pagwawalang-bahala o pagbaluktot sa mismong itinala ng ating apostol tungkol dito. Totoo na siya ay “hindi sinugo upang magbautismo kundi upang ipangaral ang Ebanghelyo.” Kung pinahalalagahan ng mga tao ang lingkod nang higit sa nararapat, nagpapasalamat siya na wala siyang binautismuhan, maliban sa iilan lamang, baka may magsabing nagbautismo siya sa sarili niyang pangalan. Gayunman, *nagbautismo* siya; at kapag, sa mabuti at sapat na dahilan, hindi siya mismo ang nangasiwa ng ordenansa, tiniyak niyang may iba, isa sa kanyang mga kamanggagawa, na gumawa nito; sapagkat kahit sa Corinto, bunga ng kanyang pangangaral, “marami sa mga taga-Corinto nang makarinig ay nagsisampalataya, at binautismuhan” (Mga Gawa 18:8).

Mas malawak ang saklaw ng bautismo kaysa sa Kristiyanismo, ngunit gaano man karaming mapanlinlang na pangangatwiran ay hindi ito maaalis sa Kristiyanismo o sa mga sulat ni Pablo, na buong naglalahad ng bagong kaayusan. Kaya't ang baguhang Cristiano ay dapat saliksikin ang Kasulatan tungkol dito gaya ng sa lahat ng iba pang aral at gawain, at kumilos sa harap ng Diyos ayon sa nasusulat na matatagpuan niya roon.

Hindi ko balak dito na pumasok sa pagtatalo tungkol sa kung sino ang dapat bautismuhan o kung paano ito ginagawa.

Nagawa ko na iyon sa ibang lugar.⁶ Ngunit ang layunin ko ngayon ay idiin sa mambabasa ang natatanging turo ni Pablo tungkol sa mga linya ng katotohanang inilalarawan ng, o kaugnay ng, bautismo sa pangalan ng Ama, at ng Anak, at ng Espiritu Santo. Sapagkat sa pahayag ng Trinidad ay nasa atin ang Kristiyanismo sa pinakadiwa nito. Gayon na lamang ang pag-ibig ng Ama sa sanlibutan kaya ibinigay Niya ang Anak, na naging tao, at sa kapangyarihan ng Walang Hanggang Espiritu ay inihandog ang Kanyang sarili nang walang dungis sa Diyos para sa ating kaligtasan. Ito ang dakila at saligang katotohanan na tinatawag ang bawat nabautismuhan na ipagtanggol, kung kinakailangan, kahit kapalit ang kanyang buhay.

Sa bautismo ay inilalarawan sa simbolo ang kamatayan ni Cristo. Siya, sa kamangha-manghang biyaya, dahil sa ating mga kasalanan, ay nagpasan sa krus ng kakila-kilabot na bautismo ng poot ng Diyos, upang matamasa natin magpakailanman ang buhay na lingap ng Diyos ng lahat ng biyaya. Ito ang inilalarawan kapag inilulubog sa tubig ang binabautismuhan. Kaya't ang bawat bautismo ay bagong paalala ng utang natin sa Panginoong Jesus. Tulad ng Hapunan ng pakikipag-isa, ipinapakita nito ang Kanyang kamatayan (Roma 6:3).

Pangalawa, inilalarawan nito ang ating kamatayan kasama Niya. Kung Siya ay namatay sa ilalim ng paghatol ng Diyos dahil sa kasalanan, iyon ay bilang pagkuha ng ating lugar; kaya tayo, sa ordenansang ito, ay “inilibing na kasama Niya sa pamamagitan ng bautismo sa kamatayan; upang kung paanong si Cristo ay ibinangon mula sa mga patay sa pamamagitan ng kaluwalhatian ng Ama, gayundin naman tayo ay makalakad sa

panibagong buhay” (Roma 6:4). Nakakahiyang bagay para sa isang nabautismuhan ang mamuhay nang pabaya at makamundo, habang tinatamasa raw ang tinatawag na “mabuting budhi tungkol sa, o sa pamamagitan ng, bautismo.” Kung binautismuhan ka sa kamatayan, iyon ay upang araw-araw mong kilalanin sa praktikal na paraan na tapos ka na sa sanlibutan; hiwalay na sa mga kahangalan nito at sa lahat ng mga gawi nito dahil kaisa ka ni Cristo sa kamatayan, at ngayon ay nabubuhay sa panig ng muling pagkabuhay, sa kabila ng libingan, na tinatawag na lumakad ayon sa bagong buhay kay Cristo na nabuhay na muli.

Pangatlo, ang bautismo ay katulad ng pagsusuot ng isang sundalo ng uniporme ng kanyang hukbo: “Sapagkat ang lahat sa inyo na binautismuhan kay (o, tungo kay) Cristo ay nagsuot kay Cristo” (Galacia 3:27). Hindi nito sinasabing ang lahat ng nabautismuhan ay tunay na kay Cristo. Iyan ay isang mabigat na pagkakamali. Ngunit ang nabautismuhan tungo kay Cristo ay, sa pamamagitan nito, nagsuot ng tanda ng pagpapasakop kay Cristo. Ang isang taong nire-recruit sa hukbo, sa sandaling pumirma siya sa kasulatan, ay sundalo na. Ngunit ang uniporme ang nagpapakilala sa kanya bilang ganoon. Gayundin naman, ang bautismo ay ang pagsusuot kay Cristo at ang pagkilala sa Kanya bilang Panginoon.

Malapit na kaugnay nito ang ikaapat na punto: Ang bautismo ay para sa mga patay. “Kung hindi, ano ang gagawin ng mga binautismuhan para sa (o, sa ibabaw ng) mga patay [na mga tao]; kung ang mga patay [na mga tao] ay hindi talaga bubuhaying muli, bakit pa sila binautismuhan para sa mga patay [na mga tao]?” (1 Corinto 15:29.) Dito, hindi ito binautismuhan para sa isang patay na Cristo, gaya ng sinasabi

ng ilan; sapagkat ang salitang isinaling “patay” ay maramihan sa bawat pagkakataon. Hindi rin ito isang bautismong panghalili na ginagawa ng mga buhay para sa ibang namatay nang hindi nabautismuhan. Iyan ay isang hangal at nakapipinsalang maling aral na pinanghahawakan ng mga Mormon at ng iilang iba pang masasamang sekta. Kundi ang ibig sabihin lamang ay ang bawat nabautismuhan, mula pa sa unang salinlahi ng mga Cristiano, ay, sa pamamagitan ng bautismo, pumupuno sa hanay, na kinukuha ang lugar ng mga namatay sa paglilingkod kay Cristo. *Tayong lahat* ay binautismuhan para sa mga patay. Kinuha natin ang kanilang mga lugar na naiwang bakante, at tayo ngayon ang tinatawag na makipaglaban sa mga digmaan ng Panginoon kapalit nila. Kung walang muling pagkabuhay, kahangalan ito. Mas mabuti pang magpakasaya na lamang tayo sa sanlibutan habang narito pa, dahil alam nating malapit na tayong umalis at susunod na ang walang hanggang kawalan ng malay! Ngunit, dahil may muling pagkabuhay, tinatanggap natin ang lugar ng mga sundalo ni Cristo, kahit na tayo ay “nasa panganib bawat oras” (t. 30; at pansinin ang sumunod na apat na talata).

At ngayon, hayaan mong tanungin kita na bumabasa ng mga pahinang ito: Ito ba talaga ang kahulugan ng bautismo para sa iyo? Para sa marami, alam ko, ito ay isang *anyo* lamang. Para sa iba, ito ay usapin ng *tungkulin*, isang utos na sinusunod sa diwa ng kautusan. Ngunit para sa Cristianong naturuan, ito ay isang matamis at mahalagang pribilehiyo, na nagpapakita kung ano ang tiniis ni Cristo para sa ating katubusan, ang ating pakikiisa sa pinagpalang Tagapagligtas na iyon sa Kanyang kamatayan, at ang pagkilala sa Kanyang pagka-Panginoon sa araw-araw na buhay.

Kung hindi ganito, o hindi naging ganito ang kahulugan nito para sa iyo, ang lugar mo ay nakaluhod, sa paghatol sa sarili at pagpapakumbaba ng kaluluwa, na humihingi ng biyaya na tumalikod nang buong puso sa lahat ng bagay na makamundo —ang pita ng laman, ang pita ng mata, at ang kapalaluan sa buhay—at ibigay ang iyong sarili nang buong-buo kay Cristo, bilang isang nabuhay mula sa mga patay, na hindi kailanman makalilimot na ang Dagat na Pula ng paghatol ay laging nakapagitan sa iyo at sa sanlibutang nagpako sa Kanya sa krus. Karapat-dapat Siya sa iyong pinakamataas at pinakamahusay na paglilingkod. Ibinigay Niya ang Kanyang sarili para sa iyo, at sa ganito ay binili ka Niya, katawan, kaluluwa at espiritu, para sa Kanyang kaluwalhatian. Mag-ingat ka na huwag mong dayain Siya sa bunga ng Kanyang mapait na krus.

Ang Hapunan ng Panginoon

Maliban sa mga salaysay ng kasaysayan tungkol sa pagtatatag nito sa unang tatlong Ebanghelyo, si Pablo lamang ang manunulat ng Bagong Tipan na nagsasabi sa atin ng anuman tungkol sa mahalagang paksa ng piging na “huwag-mo-akong-kalimutan” ng Cristiano—ang Hapunan ng Panginoon.

Gayunman, napakahalaga nito kaya't tumanggap siya ng natatanging pahayag mula sa Langit tungkol dito. Ipinapasa niya ito para sa ating pagkatuto sa dakilang sulat tungkol sa Iglesya, ang 1 Corinto. Ang sulat na ito ay angkop na tinawag na “ang Saligang-Batas ng Iglesya,” dahil sa kapunuan ng turo nito sa lahat ng bagay na may kinalaman sa buhay ng kapulungan. Kasunod ng Roma, sa palagay ko, ito ang pinakamahalagang bahagi ng Bagong Tipan na dapat pagtibayan ng mga baguhang mananampalataya. Dapat itong basahin at basahin nang paulit-ulit hanggang lubos na maging pamilyar sa bawat bahagi nito, at hanggang ito ang mamahala sa kalooban at sa puso.

Sa mga kabanata 10 at 11 tayo babaling para sa katotohanang may kaugnayan sa piging na pang-alaala. Sa kabanata 10 ay mayroon tayong “ang Dulang ng Panginoon,” at sa kabanata 11, “ang Hapunan ng Panginoon.” Kailangan nating maunawaan ang tunay na katangian ng Dulang, bago natin wastong mapasok ang pagpapala ng Hapunan.

Tatlong dulang ang inihaharap sa atin, bawat isa ay kumakatawan sa isang natatanging pakikisama o pakikipag-isa. Sa talatang 18 ay sinasabi sa atin na ang “Israel ayon sa laman” ay “mga kabahagi ng dambana,” na tinatawag ni Malakias na “ang dulang ng Panginoon (Jehovah)”—tingnan ang Malakias 1:12. Ang mga pagano ay kabahagi ng “dulang ng mga diyablo (o,

mga demonyo),” samantalang ang mga Cristiano ay kabahagi ng dulang ng Panginoon (t. 21).

Minsan ay narinig ko ang mga taong walang gaanong kaalaman na tumatawag sa ibang pagdiriwang ng Hapunan ng Panginoon, maliban sa dinadaluhan nila, na dulang ng mga demonyo. Ito ay nakagugulat na pagbaluktot sa katotohanang ipinahayag sa 1 Corinto 10. Walang pagdiriwang na Cristiano ang inilalaan sa mga diyablo. Lahat ay sa pangalan ni Cristo, gaano man magkamali ang mga tao tungkol sa paraan at mga prinsipyo.

Kaya't hindi tama na angkinin ng alinmang partikular na grupo ng mga Cristiano na sila lamang ang may dulang ng Panginoon. Ang bawat dulang na may tinapay at alak bilang pag-alaala sa iisang handog ng Panginoong Jesus sa krus ay Kanya. Maaaring may mga tinatanggap doon na hindi dapat, at may ilang hindi pinapasali na may karapatang mula sa Diyos na makibahagi; ngunit ito ay sa Panginoon pa rin, at hahatol Siya nang naaayon. Ang Kanyang dulang ay maaaring may kaugnayan sa mga gawain at turong hindi ayon sa Kasulatan, ngunit nananatili pa rin itong Kanya; at Siya, bilang Anak na namamahala sa bahay ng Diyos, ay nakakapansin sa bawat paglabag sa Kanyang mga karapatan at awtoridad, at sa bawat di-banal na bagay na iniuugnay sa dulang na, sa simbolo, ay nagpapakita ng Kanyang kamatayan. Hindi tungkulin ng sinuman na pumili sa maraming grupo ng mga mananampalataya sa Sangkakristiyanuhan at magpasya kung alin ang may dulang ng Panginoon. Ang pananagutan natin ay tiyakin na tayo ay kaisa ng mga nagtitipon sa paraang ayon sa Kasulatan at nagdiriwang ng hapunan ng Panginoon “ayon sa nasusulat.”

Ang simbolismo ng dulang ay ipinaliliwanag sa talatang 16: “Ang saro ng pagpapala na ating pinagpapala, hindi ba ito ang pakikipag-isa sa dugo ni Cristo? Ang tinapay (o, buong tinapay) na ating pinagpipira-piraso, hindi ba ito ang pakikipag-isa sa katawan ni Cristo?” Napakasimple nito mula sa Diyos, at lubos na kaayon ng mga salita ng Panginoong Jesus nang itatag Niya ang piging na ito ng pag-ibig. Sa Kanyang dulang ay inaalala natin Siya sa Kanyang kamatayan. Ang saro at ang tinapay, na magkahiwalay, ay nagsasalaysay ng kamatayang naganap na, gaya ng kapag ang dugo ay nahiwalay sa katawan.

Isang buong tinapay sa dulang ang tila ipinahihiwatig ng kasunod na talata: “Sapagkat tayong marami ay iisang tinapay (buong tinapay) at iisang katawan, sapagkat tayong lahat ay nakikibahagi sa iisang tinapay na iyon.” Kaya't ang tinapay ay sumasagisag hindi lamang sa tunay na katawan ng Panginoon na ibinigay para sa atin sa krus, kundi inilalarawan din nito ang Kanyang espirituwal na katawan, na kinabibilangan ng lahat ng mananampalataya. Ipinahahayag natin, sa pakikibahagi sa tinapay, ang ating pakikisama sa isa't isa, gayundin ang personal na pakikipag-isa sa Panginoon. Ngunit ito ay dapat na may paghiwalay sa kasamaan, gaya ng malinaw na itinuturo ng talatang 21.

Sa sumunod na kabanata, ang isip ng Espiritu ay nakatuon sa hapunan mismo sa halip na sa simbolismo nito gaya ng sa kabanata 10. Sa mga talatang 23 hanggang 26 ay nalaman natin na tumanggap si Pablo ng natatanging pahayag tungkol sa Hapunan, ngunit lubos itong kaayon ng mga salaysay na ibinigay ng tatlong Ebanghelista, sina Mateo, Marcos at Lucas; maliban lamang na idinagdag ang kaisipan ng pagbabalik ng Panginoon sa pag-alaala sa Kanya sa Kanyang kamatayan:

“Sapagkat tuwing kakainin ninyo ang tinapay na ito, at iinumín ang saróng ito, ay ipinapahayag ninyo ang kamatayan ng Panginoon *hanggang sa Siya’y dumating*.” Sa ganito ay pinag-uugnay para sa pananampalataya ang krus at ang kaluwalhatian, at laging iniingatan sa harap ng kaluluwa sa pagdiriwang na ito ng Hapunan ng Panginoon.

Ang salitang isinaling “ipinapahayag” ay madalas isalin na “ipangaral” sa Bagong Tipan. Ang bawat pagdiriwang ng eukaristiya (gaya ng gustong itawag ng mga unang Cristiano sa piging na ito—isang salitang ang ibig sabihin ay *pagpapasalamat*) ay isang sermon sa kanyang sarili. Ito ay pagpapahayag ng kamatayan ng Panginoon: at kung may higit na kabanalan, at dahil dito ay higit na kapangyarihan dito, madalas nating maaasahang makita ang katuparan ng 1 Corinto 14:24, 25 kapag tayo ay nagkakatipon nang ganito.

Ang ilan sa amin ay hindi kailanman makalilimot sa isang ganitong pangyayari maraming taon na ang nakararaan sa Sacramento, California, nang may isang Hapones na hindi pa ligtas ang dumalo. Halos kababalik pa lamang namin ng tinapay at saro sa dulang, nang tumayo ang paganong lalaking ito na labis na nadarama ang kanyang damdamin, at bigla siyang nanalangin nang ganito: “O Diyos, ako durog lahat-lahat. Ako, kawawang makasalanan. Matagal na panahon, isang buong taon, ako lumaban sa Iyo nang husto—pero dito ako nakikita Iyong bayan kumakain tinapay, umiinom alak, na nagpapakita paano si Jesus Siya namatay para sa makasalanan. O Diyos, ako hindi na kaya lumaban—ako bigay na lahat. Tanggap ko si Jesus; Siya na aking Tagapagligtas ngayon!”

At nang araw ding iyon, sa kanyang taimtim na kahilingan, siya ay binautismuhan bilang pagkilala sa kanyang personal na

pananampalataya kay Cristo. Sa loob ng maraming taon ay nasa pakikisama na siya bilang simpleng nagtitipon sa pangalan ng Panginoon. Sayang, at hindi mas madalas ang ganitong mga tagpo!

Isa pang punto at tapos na ako. Huwag kang maging labis na abala sa *anyo* hanggang mapabayaang mo ang *diwa* ng Hapunan ng Panginoon. Ito ay lugar kung saan dumadaloy ang pagmamahal ng puso. Huwag mo itong gawing isang ritwal lamang; kundi hayaan mong lagi itong maging pagkakataon kung saan si Cristo mismo ang nasa harap ng kaluluwa; Siya na nagsabi, “Gawin ninyo ito bilang pag-alaala sa Akin.”

Mga Aklat, mga Kasama at Libangan

Hindi asetiko si Pablo. Isa siyang matino, malusog at buong-buong tao, na buong-pusong nakatalaga sa Isa na nagligtas sa kanya. Mahal niya ang mga aklat, natutuwa siya sa mabuting kasama, at kinikilala niya ang pakinabang na makukuha sa katamtamang libangan. Sa pagkasi ng Espiritu, nag-iwan siya ng sapat na nakasulat tungkol sa lahat ng ito para magsilbing gabay sa mga baguhang mananampalataya na kung minsan ay nalilito kung saan dapat iguhit ang hangganan, sa pagitan ng magbibigay-luwalhati sa Diyos at magiging daan ng pagpapala sa sarili nilang kaluluwa, at ng magdudulot ng kahihiyan sa Kanya at hahadlang sa paglago sa espiritu.

Ipinapakita ng mga sulat at mga pananalita ni Pablo na marami siyang nabasa at malawak ang kanyang kaalaman. Mahal niya ang mga aklat; nang mabilanggo siya sa ikalawang pagkakataon, sa isang piitan sa Roma, hinanap-hanap niya ang mga aklat. Sumulat siya kay Timoteo, “Dalhin mo . . . ang mga aklat, lalong-lalo na ang mga pergamino” (2 Timoteo 4:13). Kung anong mga aklat iyon ay wala na tayong paraan para malaman ngayon; pero makatitiyak tayo na kapaki-pakinabang ang mga iyon. Kailangan din ng baguhang mananampalataya ang mga aklat; pero gawin niyang panuntunan na ilalaan lang niya ang kanyang oras sa makapagpapatibay sa kanya.

“Maging tao ka ng iisang aklat!” isinulat ni Wesley. Pero siya mismo ay napakaraming binabasa. Ang ibig niyang sabihin ay dapat nasa gitna ang Biblia, at ang lahat ng iba pang aklat ay babasahin bilang pangalawa lamang dito. Kung hindi pababayaan ang Kasulatan, kundi babasahin nang may pag-iisip at pagbubulay-bulayan, malilinaw agad ang pagpapasya ng

isang tao sa espiritu, kaya makikilala niya kung anong ibang aklat ang mababasa nang may pakinabang. Ang mga walang kuwentang nobela, ang magaan at mababaw na babasahin, at anumang marumi at hindi banal ay kusang iiwasan ng kaluluwang maka-Diyos. Pero ipinapakita ni Pablo na pamilyar siya sa kasaysayan, agham at tula ng kanyang panahon. Paminsan-minsan ay bumabanggit siya ng mga pangyayari sa kasaysayan; naglalarawan siya gamit ang mga katotohanan ng agham; sumisipi siya, kapag akma sa kanyang paksa, ng sinabi ng “ilan sa inyong sariling mga makata,” at hindi tayo dapat matakot na sumunod sa kanya rito, basta’t nasa atin ang pusong para kay Cristo na nasa kanya.

Nakakatakot isipin na maraming bagong Cristiano ang nahadlangan ng isang matigas at makabatas na espiritu sa bagay na ito mismo. Ipinagbawal ang lahat ng pagbabasa na hindi talagang espirituwal. Malaking pagkakamali ito, at humahantong sa labis na kakitiran ng isip, at talagang humahadlang pa sa paglago ng isip, kaya nalilimitahan ang kakayahan ng isang tao na tamasahin ang mismong ibinigay sa atin ng Diyos sa Kanyang salita. “Ang pagbabasa ay nagpapayaman sa tao,” sabi ng isang lumang kasabihan na dapat tandaan; mag-ingat lamang na “ihiwalay ang mahalaga sa walang kabuluhan.”

At ngayon, isang salita tungkol sa mga kasama. Natutuwa si Pablo na makisama sa iba. Mahal niya ang pakikisama. Pinahahalagahan niya ang mga kaibigan; pero ang mga kaibigan niya ay mula sa bayan ng Diyos. Sa isang Aquila o isang Priscila ay maibubuhos niya ang kanyang puso, at lubos niyang matatamasa ang kanilang magiliw na pagmamahal. Pero makatitiyak ka, hindi siya kailanman nakitang nakikipagtambay

kay Elimas o kahit kay Galion! At dito mismo hindi tapat ang maraming batang banal. Walang malinis na paghiwalay sa sanlibutan. Hinahanap-hanap at tinatamasa pa rin ang mga dating kasama. Hindi nakapagtataka na kaunti o walang paglago; hindi nakapagtataka na napakaraming bansot na Cristiano. “Magsilabas kayo sa gitna nila, at kayo’y magsihiwalay,” ang salita ng Panginoon sa lahat ng nakikipaglaro-laro pa sa sanlibutan matapos ipahayag si Cristo; sapagkat “ang pakikipagkaibigan sa sanlibutan ay pakikipag-away sa Diyos.” Hanapin mo ang iyong mga kaibigan sa mga kaibigan ni Cristo! Ang maging kasama mo ay ang mga nagmamahal sa Kanyang pangalan; at pagkatapos ay mag-ingat na huwag hayaang mauwi sa pabayang kalokohan ang mabuting pakikisama. Sapagkat dito rin bumibigay ang maraming baguhang mananampalataya.

Karaniwan itong nangyayari kapag madalas magkasama-sama ang mga kabataang lalaki at babae. Walang dahilan kung bakit hindi puwedeng magkita at matuwa sa piling ng isa’t isa ang mga Cristianong binata at dalaga sa malinis at banal na paraan. Pero madalas ay malayong-malayo rito ang nangyayari. Kung nararamdaman mong may bitag sa ganitong pagsasama-sama, maging tapat ka sa sarili mong kaluluwa, at buong-katapatang iwasan ang maaaring magdulot ng kahihiyan kay Cristo at humadlang sa paglago sa espiritu. Pinayuhan si Timoteo na pakitunguhan ang matatandang kapatid na lalaki nang may paggalang na nararapat sa mga ama, ang mga nakababatang lalaki na parang mga kapatid, ang matatandang babae na parang mga ina, at ang mga nakababatang babae na parang mga kapatid na babae, nang buong kalinisan (1 Timoteo 5:1, 2). Mahalaga ang huling dalawang salitang iyon, at kapag kinaligtaan, hahantong sa maraming bitag.

Kailangan ng mga kabataan ang libangan; pati na rin ng matatanda, kung tutuusin. Pagkakamali ang isipin na ang katawan at isip ay dapat laging nakatutok sa mabibigat na gawain. “Ang pagsasanay ng katawan ay may kaunting pakinabang”—hindi malaki, kundi “kaunti.” Kaya mag-ingat na huwag itong bigyan ng labis na puwang; pero huwag din itong pabayaan. At sa lahat ng iyong libangan, tiyakin na walang anumang humahadlang sa pagiging maka-Diyos, sapagkat ang pagiging maka-Diyos ay may pakinabang kapwa sa buhay na ito at sa darating.

Mapapansin ng sinumang nagbabasa ng mga sulat na sa maraming pagbanggit ni Pablo sa palakasan, walang anumang pahiwatig na tutol siya sa mismong ehersisyo. Dalawa ang panganib: una, ang mga kasama; ikalawa, ang kalabisan. “Maging mapagpigil sa lahat ng bagay,” at maging kasing-ingat sa iyong mga kasama sa libangan gaya ng sa iba pang mga bagay ng buhay.

Madalas makalimutan ng mga taong sobrang higit na ang mga binata at dalaga ay may katawang dapat alagaan at palaguin sa malusog na paraan. Sa kabilang banda, nakakalimutan naman ng mga mahilig sa kasiyahan na mayroon silang walang kamatayang kaluluwa, na di-masukat ang higit na kahalagahan kaysa sa katawang tinitirhan nito. Kaya sikaping maging isang Cristianong may balanse, inuuna ang dapat mauna; at sa maliliit na bagay, laging isinasaisip ang kaluwalhatian ni Cristo. At kung pinagkalooban ka ng malusog na kaluluwa sa malusog na katawan, tiyakin na ginagamit mo ang iyong lakas para sa Kanya na alang-alang sa atin ay “nagtiis ng krus, na niwalang-halaga ang kahihiyan.” “Manahan nawa sa inyo nang sagana ang

salita ni Cristo sa buong karunungan,” at sa gayon ay magagawa mong “gawin ang lahat sa ikaluluwalhati ng Diyos.”

Ang Patotoo ng Panginoon

Para kay Pablo, ang patotoong ipinagkatiwala ng umakyat na Panginoon ay mas mahalaga kaysa sa buhay. Ang katapatan dito ay humantong sa kamatayan bilang martir, at hinarap niya iyon nang may pagsuko at kapayapaan ng kaluluwa na katulad ni Cristo, na pinagpalang pagbulay-bulayan.

Nais niya na ang mga kasama niya sa kanyang natatanging ministryo ay mga taong may katulad na espiritu. Kaya ganito ang mga salita niya kay Timoteo: “Huwag mo ngang ikahiya ang patotoo ng ating Panginoon, ni ako na Kanyang bilanggo: kundi makibahagi ka sa mga kahirapan ng Ebanghelyo ayon sa kapangyarihan ng Diyos” (2 Timoteo 1:8). At sinabi pa niya, “Ang mabuting bagay (o, ang ipinagkatiwala) na ipinagkatiwala sa iyo, ingatan mo sa pamamagitan ng Espiritu Santo na nananahan sa atin” (t. 14).

Saklaw ng patotoo ng Panginoon ang lahat ng magkakaugnay na katotohanang kaugnay ni Cristo na nabuhay na muli at niluwalhati. Ang ilan sa mahahalagang paksang ito ay maikli nating sinuri sa mga naunang sulat, at may iba pa tayong pag-uusapan, kung loloobin ng Diyos. Pero ang nais kong idiin ngayon sa budhi ng bawat banal na makababasa ng mga linyang ito ay ang personal na pananagutan na ipakilala ang patotoong ito at ingatan ito mismo, bilang isang banal na ipinagkatiwala, sa kapangyarihan ng Espiritu Santo.

Napakalaki ng pagkakaiba sa pagitan ng paghawak sa partikular na “pananaw” tungkol sa pag-aaring-ganap, pagpapabanal, pagkatanggap, ang iisang katawan, ang ikalawang pagdating ng Panginoon, at mga kaugnay na katotohanan, at ng pag-iingat sa patotoo ng Panginoon.

Maaaring tama ang pananaw ng isang tao tungkol sa pagpapabanal pero hindi naman siya lumalakad nang pasakop sa Salitang naglilinis. Maaaring tinatanggap ng isang tao ang tamang aral ng Kasulatan tungkol sa hula pero hindi niya “iniibig ang Kanyang pagpapakita.” Maaaring hawak ng isang tao ang doktrina ng iisang katawan pero nananatili pa rin siya sa mga sistemang gawa ng tao na sa mismong pagkakatayo nila ay tumatanggi rito. Maaaring tama ang pananaw ng isang tao tungkol sa buhay na walang hanggan pero namumuhay siya na para bang ang sanlibutang ito na ang lahat. Pero walang makapag-iingat sa patotoo ng Panginoon na hindi personal na isang mapagpakumbabang banal na humahatol sa sarili, lumalakad sa katotohanan, nanghahawak sa Ulo, at nanghahawak sa tunay na buhay. Gayunman, sa pag-iingat ng mabuting ipinagkatiwalang ito tinawag ang bawat mananampalataya; at may walang hanggang kawalan para sa lahat ng hindi gagawa nito. Hindi ito magagawa sa lakas ng likas na tao. Kapag lumalakad lamang ang isang tao sa Espiritu ibibigay ang kinakailangang biyaya.

Ang tinatawag ni Pablo na “ang patotoo” sa 2 Timoteo ay tinatawag niyang “ang pananampalataya” sa kanyang unang sulat sa parehong tapat na batang lingkod. Pansinin ang kanyang mataimtim na mga salita, at tandaan na totoong-totoo ring para sa iyo ang mga ito, kung ikaw ay anak ng Diyos (maliban, siyempre, sa mga bagay na talagang personal), gaya ng para kay Timoteo nang unang isulat ang mga ito: “Ang biling ito ay ipinagkakatiwala ko sa iyo, anak kong Timoteo, ayon sa mga hulang nauna tungkol sa iyo, upang sa pamamagitan ng mga ito ay makipagbaka ka ng mabuting pakikipagbaka; na nanghahawak sa pananampalataya [sa literal, *ang* pananampalataya; samakatuwid, ang katotohanang

pinaniniwalaan] at sa mabuting budhi, na nang itakwil ng ilan, ay nangabagbag ang kanilang pananampalataya.” Ngayon, pansinin mong mabuti, maiingatan mo lang nang may kabanalan ang pananampalataya ng mga hinirang ng Diyos habang iniingatan mo ang isang mabuting budhi. Kung itakwil mo man ang mabuting budhi—kung hahayaan mo ang sarili mong magpatuloy sa anumang bagay na hindi sinasang-ayunan ng iyong budhi kapag tinuturuan ng Salita ng Diyos—mawawala sa iyo ang pananampalataya at mababagbag ang patotoo.

Marami ang tila nag-iisip na ang pagkakamali sa doktrina ay maliit at hindi gaanong mahalagang bagay; pero kapag tinalikuran ng mga tao ang isang katotohanang minsan nilang tinamasa sa kapangyarihan ng Espiritu, o minsang namahala sa kanilang puso at buhay, kadalasang mapapatunayan ng masusing pagsisiyasat na may kasamaang moral na nasa likod nito. Kapag nawalan ng ugnay ang mga tao sa kabanalan, nawawala ang kapit nila sa katotohanan; o, mas tama, nawawalan ng kapangyarihan sa kanila ang katotohanan. Sa ikatlong kabanata ng 1 Timoteo, inilalarawan ang mga diyakono bilang “nag-iingat ng hiwaga ng pananampalataya sa isang malinis na budhi” (t. 9). Idinidiin nito ang kapapansin lang natin: kailangang gumagana ang budhi kung iingatan ang patotoo ng Panginoon at ang mabuting ipinagkatiwala.

Ang dagdag pang pangaral na isinulat kay Timoteo ay maaaring tanggapin ng bawat baguhang mananampalataya para sa sarili niyang pakinabang; sa kabanata 4:6, at sa mga talata 12 hanggang 16: “Kung ipaalaala mo sa mga kapatid ang mga bagay na ito, ikaw ay magiging mabuting ministro (o, lingkod) ni Jesu-Cristo, *na pinakakain sa mga salita ng*

pananampalataya at ng mabuting doktrina, na iyong sinunod. . . Huwag hamakin ninuman ang iyong kabataan; kundi ikaw ay maging halimbawa sa mga mananampalataya, sa salita, sa pamumuhay, sa pag-ibig, sa espiritu, sa pananampalataya, sa kalinisan. Hanggang sa ako'y dumating, magsikap ka sa pagbasa, sa pangangaral, sa pagtuturo . . . Pagbulay-bulayan mo ang mga bagay na ito; italaga mo nang lubos ang iyong sarili sa mga ito; upang ang iyong pagsulong ay mahayag sa lahat. *Ingatan mo ang iyong sarili at ang iyong turo;* magpatuloy ka sa mga ito; sapagkat sa paggawa nito ay ililigtas mo kapwa ang iyong sarili at ang mga nakikinig sa iyo." Lahat ng ito ay lubhang kapaki-pakinabang na turo at hindi dapat kaligtaan.

Taos-puso kong inaasahan na marami sa mga binatang makababasa ng mga linyang ito ang balang araw ay tatawagin ng Diyos para mangaral ng Salita at ipahayag sa madla ang patotoo ng Panginoon. Kung gayon, umaasa ako na hindi kailanman malilimutan ang prinsipyong itinuro sa mga talatang ating pinansin. "Ang iyong sarili" muna; saka "ang turo." Nais ng Diyos ng mga banal na tao para maglingkod sa mga banal na bagay.

Nakakatakot isipin na maraming binata ang hindi matalinong hinikayat na mangaral dahil matatas ang dila at kaaya-aya ang pananalita, pero wala namang kinakailangang kabanalan sa likod nito na titiyak sa kanyang tagumpay bilang tagapanalo ng kaluluwa at katulong ng mga banal. Ang kaloob na hiwalay sa kabanalan ay maaaring gumawa ng di-masukat na pinsala; pero gaya ng laging sinasabi ni James Caughey, "Ang isang banal na ministro ay isang kakila-kilabot na sandata sa mga kamay ng Diyos." Kapag kulang ang personal na pagiging karapat-dapat

na ito, maaaring may kahanga-hangang paglilingkod sa loob ng ilang panahon; maaaring pumalakpak at humanga ang mga Cristianong pabaya; pero ang malamang na wakas ng lahat ng ito ay isang pagbagsak na maaaring magpabagsak din sa marami pang iba kasama ng kawawang nahulog na mangangaral, na sa buong panahong iyon ay “nangangalakal ng katotohanang hindi niya nadarama” (para gamitin ang isang pananalitang inimbento, sa palagay ko, ni C. H. M.), at ang tunay na kalagayan ay nalantad din sa wakas.

Ang patotoo ng Panginoon ay gaya ng kaban ng tipan na pinapasan sa mga balikat ng mga saserdote sa paglalakbay sa ilang. Gayon din dapat ipahayag ang katotohanan ng Diyos ng mga taong may pusong saserdote, na namumuhay sa pakikipag-isa sa Kanya na may-ari ng patotoo.

Ang Pagdating ng Panginoon

Ilang panahon na ang nakalipas, nakinig ako sa isang kilalang klerigo na nagbibigay ng lektyur tungkol sa katatapos niyang paglalakbay sa buong mundo. Tahasan niyang sinabi sa kanyang mga tagapakinig na hindi siya naniniwala sa personal na pagdating ng Panginoon bago ang milenyo. Pero sa katapatan, napilitan siyang aminin ang sumusunod: Saanman siya nakatagpo ng natatanging pagtatalaga sa mga misyonerong naglilingkod sa malalayong lupain, at nagtanong kung ano ang nagbibigay-kakayahan sa kanila na huwag ituring na mahalaga ang sarili nilang buhay, kundi magpagal nang buong sigasig para sa kaligtasan ng mga pagano, laging iisa ang sagot: “Dahil malapit na ang pagbabalik ng Panginoon; hinihintay ko ang Kanyang muling pagdating, at nais kong magawa ang anumang makakaya ko habang naghihintay sa Kanyang pagdating.”

Ganito nga talaga ang nararapat. Ang katotohanan ng ikalawang pagdating ng Panginoon ang gumagabay na bituin ng buong buhay at paglilingkod ni Pablo bilang Cristiano, at nais ng Diyos na ganoon din sa atin.

Isang siglo na ang nakararaan, halos lubos na kamangmangan ang naghari sa mga Cristiano tungkol sa paraan at layunin ng ikalawang pagdating ng Panginoon. Ngayon, ang mahalagang katotohanang ito ay nadala na halos sa bawat sulok ng daigdig. Tila walang taong nag-iisip na hindi makakikilala rito sa pag-alingawngaw ng sigaw sa hatinggabi: “Narito, dumarating ang Kasintahang lalaki; magsilabas kayo upang salubungin Siya!”—bagaman ang pagtatakda ng mga petsa, at ang pagkalito sa pag-asa ng Iglesya at sa mga inaasahan ng Israel, ay ginamit

din ng kaaway; sapagkat kapag hindi “wastong hinahati” ang Salita tungkol sa dalawang paksang ito, tiyak na susunod ang kalituhan at kawalang-katiyakan.

Ang tamang pag-asa ng Iglesia ay ang personal na pagbabalik ng Panginoon, sa mga ulap, upang buhayang muli ang mga patay kay Cristo at baguhin ang katawan ng mga buhay na mananampalataya, na “sa isang sandali” ay “aagawing kasama nila upang salubungin Siya sa hangin.” Walang mga petsa o yugto ng panahon na kaugnay ng pangyayaring ito. Tinuruan ang mga unang Cristiano na hintayin ito nang may pananabik (tingnan ang 1 Tesalonica 1:9, 10); at ito pa rin ang ating kasalukuyang pag-asa. Ito ang aspeto ng pagdating na nasa 1 Tesalonica 4:13 hanggang sa dulo, gayon din sa 1 Corinto 15:51-56, at sa marami pang ibang talata ng Kasulatan.

Iba ang uri ng pag-asa ng Israel, at kaugnay nito ang “mga panahon at mga kapanahunan.” Tinuruan silang hintayin ang pagbaba ng Mesiyas sa lupa nang may dakilang kapangyarihan at kaluwalhatian, upang pangalatin ang Kanyang mga kaaway, muling tipunin ang Kanyang piniling bayan, humatol sa gitna ng mga bansa, at itatag ang Kanyang makalupa at nakikitang kaharian sa ibabaw ng mga guho ng lahat ng pamamahala ng tao. Ito ang turo ng mga Propeta; at malinaw na ipinapakita ni Pablo na hindi ito pinalitan ng pahayag na Cristiano: kundi kapag naganap na ang pagpapakita ng Panginoon sa lupa, ang lahat ng banal ng kasalukuyang kapanahunan, o panahon ng Iglesia, na nauna nang binago at niluwalhati, ay magpapakitang kasama Niya sa kaluwalhatian bilang isang natatanging pangkat na kasintahang babae sa araw ng Kanyang tagumpay. Ito ang malaking bahagi ng tinatalakay ng 2 Tesalonica.

Ang dalawang yugtong ito ng pagbabalik ng Panginoon ay *hindi* dalawang pagdating, kundi iisa. Humihinto lamang Siya sa hangin, sa Kanyang pagpunta sa lupa, upang tanggapin ang mga makalangit na banal, gantimpalaan ang bawat isa at ibigay sa bawat isa ang kanyang lugar sa darating na kaharian, ayon sa sukat ng kanilang pagtatalaga sa panahon ng kanilang patotoo rito. Tungkol dito ay nais kong sumulat nang mas detalyado sa susunod na sulat, kaya hindi ko na ito tatalakayin ngayon.

Madalas sabihin ng mga tumututol sa tinatawag na “pagdating bago ang milenyo” na hindi babalik ang Panginoon hanggang sa dumating Siya bilang Hukom sa pagtatapos ng isang libong taong paghahari ng katuwiran. Para sagutin ito, nais kong maglahad ng ilang panukala sa anyong silohismo, na pinaniniwalaan kong hindi matututulan.

1. Hindi magkakaroon ng milenyo hanggang dumating si Cristo, dahil ang pagkabuhay na muli ng mga mananampalataya ay nagaganap *bago* ang milenyo, at sa pagbabalik ni Cristo: kaya hindi magkakaroon ng milenyo hanggang bumalik Siya (Apocalipsis 20:5, 6; 1 Tesalonica 4:13-16).
2. Hindi magkakaroon ng milenyo hanggang dumating si Cristo, dahil ang Antikristo ay lilipulin sa ikalawang pagdating; kaya ang pagbabalik ni Cristo ay dapat mauna sa milenyo (2 Tesalonica 2).
3. Hindi magkakaroon ng milenyo hanggang bumalik si Cristo, dahil gagapusin si Satanas kaagad bago ang ikalawang pagdating. Kaya hindi magkakaroon ng milenyo hanggang magpakita si Cristo (Apocalipsis 20:1-3).

4. Hindi magkakaroon ng milenyo hanggang bumalik si Cristo, dahil ang kaharian sa milenyo ang magiging tagpuan ng mga gantimpala ng mga banal na binuhay na muli. Tatanggapin nila ang kanilang gantimpala sa ikalawang pagdating ni Cristo; kaya hindi magkakaroon ng milenyo hanggang bumalik Siya (Apocalipsis 20:4; 22:12)
5. Hindi magkakaroon ng milenyo hanggang bumalik si Cristo, dahil ang Israel ay dapat muling matipon sa kanilang lupain at malinis sa kanilang mga kasalanan bago ang milenyo. Pero ang Israel ay muling titipunin sa ikalawang pagdating ni Cristo; kaya hindi magkakaroon ng milenyo hanggang dumating si Cristo (Zacarias 12; 13).
6. Hindi magkakaroon ng milenyo hanggang bumalik si Cristo, dahil ang pamamahala ng mga Gentil ay aalisin sa ikalawang pagdating ni Cristo; kaya hindi magkakaroon ng milenyo hanggang bumalik si Cristo.
7. Hindi magkakaroon ng milenyo hanggang dumating si Cristo, sapagkat ang kapanahunan ng Iglesia ay magtatapos lamang, at ang kapuspusan ng mga Gentil ay papasok na, sa ikalawang pagdating ni Cristo. Kaya hindi magkakaroon ng milenyo hanggang dumating si Cristo (Roma 11).

Marami pang maidaragdag sa mga panukalang ito, pero sapat na ang mga ito, tiyak ako, para patunayan ang kaso sa sinumang taga-Berea na “sasaliksik sa mga Kasulatan araw-araw kung ang mga bagay na ito ay gayon nga.”

Pero isang babala bago magtapos. Kaawa-awang bagay ang basta humawak lang ng tamang pananaw tungkol sa pagdating ng Panginoon, kung ang puso ay hindi abala sa pinagpalang

Persona na malapit nang bumalik. Tinawag tayo upang “hintayin ang Anak ng Diyos mula sa Langit.” Kung hindi Siya ang layon ng ating kaluluwa, kaunti lamang ang maitutulong ng tamang pananaw para ilayo tayo sa kapangyarihan ng sanlibutan at panatilihin tayo sa landas ng pagtatalaga sa Kanya. Pero kung tunay ngang lagi Siyang mahalaga sa atin, malalaman natin ang katotohanan ng nasusulat: “Ang bawat taong may ganitong pag-asa sa Kanya ay naglilinis ng kanyang sarili, gaya ng Siya ay malinis.” Sa tunog ng Kanyang tinig ay lilipad tayo sa Kanya gaya ng bakal sa batubalani. Hanggang sa panahong iyon, nawa’y lagi tayong mahawakan ng kapangyarihan ng Kanyang pang-akit.

Tapos na ang Paglalayag: Ang Hukuman ni Cristo

Hindi magtatagal, ang mga naglalayag kasama si Pablo ay malalampasan na ang huling unos, matitiis na ang huling bagyo; at, kapag natapos na ang paglalayag sa dagat ng Panahon, makararating na sila sa kanilang ninanais na daungan. Kahit tila magkapira-piraso ang sasakyang-dagat ng patotoo, gayunman, lumalangoy man patungo sa pampang, o “ang iba’y sa mga tabla, at ang iba’y sa mga basag na piraso ng barko,” ang lahat ay ligtas na makararating sa lupa—at hindi nila matatagpuan ang kanilang sarili sa gitna ng mga dayuhan, na nangangailangan ng maaaring ibigay ng kabaitan ng kawanggawa, kundi sasalubungin doon ng lahat ng kanilang mga kapatid mula sa lahat ng panahon, at higit sa lahat ng Kanya na ang mapagmahal na pag-aalaga ay nagbantay sa buong landas nila, at ang biyaya Niya ang ligtas na nag-uwi sa kanila sa tahanan.

Asahan mo, sa araw na iyon ay walang pagtangga sa sarili alang-alang sa Kanyang pangalan ang lalabas na naging sobrang laki; walang pagsubok dahil sa Kanyang katotohanan ang lalabas na naging sobrang dami; walang pagdurusa o pagpapagal para sa paglaganap ng Kanyang Ebanghelyo ang lalabas na naging labis. Hindi, sa kabaligtaran, napakarami ang sa araw na iyon ay buong-galak na magbibigay ng yaman ng isang daigdig, kung kanila man iyong maibibigay, kung naging mas tapat lamang sana sila sa Kanya sa araw ng Kanyang pagkatakwil, mas hindi makamundo, mas katulad ni Cristo, at mas nagmalasakit sa matinding pangangailangan ng libu-libong napapahamak sa kanilang paligid. Pero tapos na noon

ang araw ng katapatan sa isang Panginoong wala rito, at dumating na ang oras ng paghahayag.

Si Pablo mismo, habang tinatanaw ang mataimtim na panahong ito, ay nakasulat: “Sapagkat ako’y iniaalay na ngayon, at ang panahon ng aking pag-alis ay dumating na. Nakipagbaka ako ng mabuting pakikipagbaka, natapos ko ang aking takbuhin, iningatan ko ang pananampalataya: mula ngayon ay nakalaan sa akin ang putong ng katuwiran, na ibibigay sa akin ng Panginoon, ang matuwid na Hukom, sa araw na iyon; at hindi lamang sa akin, kundi pati rin sa lahat ng umiibig sa Kanyang pagpapakita” (2 Timoteo 4:6-8). Hindi ang huling “araw ng paghuhukom at ng pagkapahamak ng mga taong masama” ang nasa isip niya. Hindi kailanman inisip ni Pablo na hahatulan siya dahil sa kanyang mga kasalanan. Alam niya na ang lahat ng iyon ay naayos na sa krus ni Cristo. Kaya para sa kanya, gaya ng para sa lahat ng mananampalataya, wala nang paghuhukom sa hinaharap, kung ang usapin ng kasalanan ang pag-uusapan. Pero sa ibang lugar ay sinasabi niya sa atin na “tayong lahat ay kailangang humarap sa Hukuman ni Cristo; upang tanggapin ng bawat isa ang mga bagay na ginawa sa kanyang katawan, ayon sa kanyang ginawa, maging mabuti o masama” (2 Corinto 5:10). At ipinapakita niya sa atin na, para sa Cristiano, mangangahulugan ito ng lubos na paghahayag ng lahat ng kanyang mga gawa at mga motibo, upang maipahayag ng Panginoon ang sarili Niyang isip tungkol sa mga ito, at gantimpalaan ang lahat ng nagmula sa Kanyang Espiritu sa buhay ng Kanyang bayan matapos silang iligtas ng Kanyang biyaya.

Lubhang nakapagtuturo ang ikatlong kabanata ng 1 Corinto tungkol dito. Sa pangunahing aplikasyon nito, ang paksang

tinatalakay ay ang pagpapatibay sa kapulungan ng Diyos sa lokal na anyo nito. Pero ang prinsipyong kasangkot ay angkop sa lahat ng gawain at paglilingkod Cristiano. Bawat mananampalataya ay nagtatayo sa saligang bato na si Cristo mismo. “Ngayon, kung ang sinuman ay magtayo sa ibabaw ng saligang ito ng ginto, pilak, mahahalagang [o, mamahaling] bato, kahoy, dayami, pinaggapasan; ang gawa ng bawat isa ay mahahayag: sapagkat ihahayag ito ng araw, sapagkat mahahayag ito sa pamamagitan ng apoy; at susubukin ng apoy ang gawa ng bawat isa kung anong uri” (tt. 12, 13). Halos wala akong duda na may isang pangyayari sa kasaysayan na nasa isip ni Pablo habang inaakay siya ng Espiritu na isulat ang mga salitang ito.

Kabilang sa “pitong kababalaghan” ng sinaunang daigdig ang napakaringal na templo ni Diana, sa labas ng lungsod ng Efeso. Itinayo ito sa malatian na lupa, at bago maitayo ang gusali, kinailangang maglagay ng isang malaking saligang bato—gawaing inabot ng maraming taon. Sa saligang ito itinayo ang gusali sa ilalim ng pamamahala ng pinakatanyag na “dalubhasang tagapagtayo” ng kanyang panahon. Ang gusali ay buong binubuo ng ginto, pilak at mamahaling bato. Pero ang bubong at ang mga silid na katabi ng pangunahing santuwaryo, na ginagamit ng mga saserdote at mga babaeng saserdote ni Diana, ay gawa sa kahoy, dayami at pinaggapasan. Noong gabing ang mga sulong na hudyat sa bawat tuktok ng burol ng Gresya at Asia Minor ay nagpasiklab ng balita ng pagsilang ng isang tagapagmana ni Philip ng Macedon (na naging tanyag bilang Alexander the Great), sinilaban ni Erostratus na taga-Efeso ang templong ito ni Diana. Kinaumagahan, natuklasan na ang ginto, pilak at mamahaling bato ay nanatiling buo,

samantalang ang kahoy, dayami at pinaggapasan ay tinupok ng apoy.

Ngayon, bawat Cristiano ay nagtatayo sa saligang inilagay sa pamamagitan ng Ebanghelyo. Ang lahat ng naaayon sa salita ng Diyos ay itinutulad sa ginto, pilak at mamahaling bato. Ang nagmula sa laman ay inilalarawan ng kahoy, dayami at pinaggapasan. Sa Hukuman ni Cristo, ang lahat ay susubukin ng apoy ng walang hanggang kabanalan. Doon ay lilipulin ang lahat ng hindi bunga ng Espiritu. Pansinin, “susubukin ng apoy ang gawa ng bawat isa kung anong uri.” Hindi nito sinasabing “kung gaano karami.” Hindi dami, kundi uri ang pinag-uusapan. Napakaraming tinatawag na gawaing Cristiano ang lilipulin sa araw na iyon; pero ang lahat ng tunay na para kay Cristo ay papasa sa pagsubok. “Kung manatili ang gawa ng sinuman na kanyang itinayo sa ibabaw nito, siya’y tatanggap ng gantimpala. Kung masunog ang gawa ng sinuman, siya’y malulugi, pero siya mismo ay maliligtas; gayunma’y gaya ng sa pamamagitan ng apoy” (tt. 14, 15). Ipinapalagay ng huling pangungusap na ito ang isang sukdulang kaso kung saan, kahit wala ni isang bagay na matagpuang magagantimpalaan, gayunman, ganap na biyaya ang kaligtasan kaya “siya mismo ay maliligtas” kahit masunog ang lahat ng kanyang mga gawa. Pero ipinapakita sa atin ng talata 5 ng kabanata 4 na sa araw na iyon ay walang lubusang mawawalan ng gantimpala. “Kaya huwag kayong humatol ng anuman bago dumating ang panahon, hanggang sa dumating ang Panginoon, na Siyang maglalantad sa liwanag ng mga bagay na nakatago sa kadiliman, at maghahayag ng mga balak ng mga puso, at sa gayon ay tatanggap ang bawat isa ng papuri mula sa Diyos.”⁷

Ang mga gantimpala ay inilalarawan sa ibang mga talata ng Kasulatan bilang “mga putong.” Hindi dapat kailanman ipagkamali ang mga putong na ito sa kaligtasan, na lubos na nagmumula sa soberanong biyaya ng Diyos; samantalang ang mga putong ay ibinibigay dahil sa personal na katapatan. Limang magkakaibang tawag ang ginamit, gaya ng sumusunod:

Ang “putong na walang pagkasira,” na ipinangako sa lahat ng tumatakbo sa takbuhing Cristiano nang may kabanalan at pagpipigil sa sarili (1 Corinto 9:25-27). Ang “putong ng kagalakan” para sa tagapanalo ng kaluluwa (1 Tesalonica 2:19; tingnan din ang Filipos 4:1). Ang “putong ng katuwiran,” para sa lahat ng umiibig sa pagpapakita ni Cristo, at nagpapagal ngayon habang tinatanaw ang araw na iyon (2 Timoteo 4:8). Ang “putong ng buhay,” para sa mga nagpapatotoo sa gitna ng pagsubok nang may di-natitinag na pagtitiyaga (Santiago 1:12; Apocalipsis 2:10). Ang “putong ng kaluwalhatian,” para sa tapat na pagpapastol sa mga tupa at mga kordero ng kawan ni Cristo (1 Pedro 5:1-4).

Sa Apocalipsis 3:11 ay sinabi ng Panginoong Jesus: “Ako’y madaling dumarating: panghawakan mong mahigpit ang nasa iyo, upang walang makaagaw ng iyong putong.” Ito ay isang pangaral na maaari nating pakinggan lahat, na inaalala na ang gawain ng Panginoon ay matutupad ayon sa Kanyang layunin, may bahagi man tayo rito o wala. Pero masayang pribilehiyo natin na maging “mga kamanggagawa sa ilalim ng Diyos,” na gumagawa nang pasakop sa Kanyang salita, upang gantimpalaan kapag muling dumating ang ating Tagapagligtas. Malapit nang matapos ang pagkakataong maglingkod. Nawa’y mapasaakin at mapasaiyo ang biyaya, mahal kong mambabasa, na magpatuloy sa pagpapagal nang may pag-asa, na inaalala na

“Kung ang isang tao ay nakikipaglaban sa paligsahan, hindi siya puputungan malibang makipaglaban siya ayon sa tuntunin” (2 Timoteo 2:5)

Sa sulat na ito, nagtatapos ang ating kasalukuyang serye. Sa pagtatapos, hayaan ninyong himukin ko ang bawat baguhang mananampalataya na mamuhay lamang habang tinatanaw ang wakas ng paglalayag, na napakabilis nang dumarating, at pakinggan ang mensahe ng pamamaalam ng umakyat na Panginoon: “Narito, Ako’y madaling dumarating; at ang Aking gantimpala ay kasama Ko, upang ibigay sa bawat isa ayon sa kanyang gawa” (Apocalipsis 22:12).

Mga Tala

1. Tingnan ang mga Tala ni F. W. G. sa Mga Gawa 27 at 28 sa “Numerical Bible,” para sa pananaw na ito.
2. Ang pinakamagandang aklat tungkol sa Roma para sa mga baguhang mananampalataya na nakita ko ay ang “God’s Salvation” ni John Fort. Pagkatapos basahin iyon, hinihikayat kong basahin ang “Headings on Romans” ni C. Crain.
3. Tingnan ang “Holiness: the False and the True.” Parehong manunulat at mga tagapaglathala.
4. Ipinapalagay ko na si Pablo ang sumulat ng Hebreo. Wala akong nakikitang makatwirang dahilan para pagdudahan ito.
5. Ibang salita ang ginamit niya, pero hindi ko na isinama dahil ayaw kong makasakit sa sinumang kakulay niya.
6. Sa aking maliit na aklat na “Baptism: What saith the Scripture?”
7. Gayunman, tila ipinapakita ng konteksto na ang usapin ay kung saan nagmumula ang papuri, sa halip na isang pagpapatibay na ang lahat ay magkakaroon ng papuri. Sinasabi ng apostol sa mga taga-Corinto na napakaliit na bagay sa kanya ang mahatulan nila o ng araw ng tao, kabaligtaran ng araw ng Panginoon kung kailan ang papuri ay magmumula sa walang ibang pinagmulan, kundi sa Diyos.—[Ed.

Sa Diyos ang lahat ng kaluwalhatian.